ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

Ελληνική Οικονομία

Η Ελλάδα για πρώτη φορά μετά από πολύ καιρό, εμφανίζεται να έχει τηρήσει τα συμφωνηθέντα που απορρέουν από το Μνημόνιο για το 2012. Αυτό μάλιστα συμβαίνει παρόλο που η ύφεση ήταν μεγαλύτερη της προβλεπόμενης (σημειώνεται η μεγάλη πτώση του ΑΕΠ κατά -6,7% και στο 9μηνο Ιαν.-Σεπτ.'2012) και, παρά το γεγονός ότι δεν έλαβε έγκαιρα τα χρήματα των δόσεων της χρηματοδοτικής βοήθειας της Τρόικα (συνολικά € 44 δισ. περίπου). Είναι η πρώτη φορά που η ελληνική πλευρά προηγείται των εξελίξεων καθώς περιμένει το ΔΝΤ και την Ευρωζώνη να ανταποκριθούν στις δεσμεύσεις τους για εκταμίευση των δόσεων, έχοντας ήδη φέρει σε πέρας τις δικές της υποχρεώσεις. Βεβαίως, το έλλειμμα αξιοπιστίας δεν διορθώνεται από την μία μέρα στην άλλη. Χρειάζεται επίπονη και επίμονη προσπάθεια (κυρίως μέσα από την υλοποίηση των μέτρων των €13,5 δις) ώστε να καταδειχθεί με αδιαμφισβήτητο τρόπο η αλλαγή πορείας της οικονομικής πολιτικής, και της χώρας γενικότερα. Ωστόσο, η αξιοπιστία της ελληνικής πλευράς έχει αρχίσει να βελτιώνεται αισθητά.

Η Ελλάδα φαίνεται, λοιπόν, ότι έχει υλοποιήσει καλύτερα του αναμενομένου τον Π2012 και έχει σημειώσει σημαντική πρόοδο στις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις, ενώ, επιπλέον, έχει λάβει όλα τα αναγκαία μέτρα προσαρμογής που θα τη βοηθήσουν να βγει οριστικά από την κρίση. Ωστόσο, η καταβολή της δόσης των € 31,5 δισ. της χρηματοδοτικής βοήθειας από τη ΖτΕ και από το ΔΝΤ, η οποία έπρεπε να είχε καταβληθεί από τον Ιούνιο του 2012, εξακολουθεί να καθυστερεί. ***Είναι πλέον επιτακτική η ανάγκη να αφεθεί η Ελληνική οικονομία να λειτουργήσει και πάλι υπό φυσιολογικές συνθήκες.*** Διότι, οι ατέρμονες διεργασίες για την Ελλάδα που συνεχίζονται από τον Σεπτέμβριο του 2011 έως σήμερα, δεν είναι ουδέτερες όσον αφορά την επίπτωσή τους στην ελληνική αλλά και τη συνολική ευρωπαϊκή οικονομία. Έχουν συμβάλλει ουσιαστικά στην εμβάθυνση της ύφεσης στην Ελλάδα και έχουν οδηγήσει στην ύφεση ολόκληρη τη Ζώνη του Ευρώ και όχι μόνο. Ειδικότερα, η Ελληνική οικονομία πρέπει να λειτουργήσει στα επόμενα έτη, χωρίς τις αλλεπάλληλες ανεξέλεγκτες επεμβάσεις των δανειστών (αφού από το 2012 λειτουργεί ήδη με πρωτογενή πλεονάσματα) και επίσης χωρίς τις μικρόψυχες τοποθετήσεις πολιτικών παραγόντων της χώρας. Διότι οι παρεμβολές αυτές το μόνο που επιτυγχάνουν είναι να φθείρουν το οικονομικό κλίμα στη χώρα, το οποίο ήδη βρίσκεται σε καταθλιπτικά χαμηλά επίπεδα, και έτσι να αποτρέπουν την εισροή στην Ελλάδα ξένων επενδύσεων και κεφαλαίων και την επιστροφή των καταθέσεων στις ελληνικές τράπεζες και, κατά συνέπεια, να συντηρούν την ύφεση και την αυξητική πορεία της ανεργίας.

Από την πλευρά των δανειστών μας το νέο ζήτημα που τίθεται τώρα είναι ***η βιωσιμότητα του Ελληνικού δημοσίου χρέους.*** Το πρόβλημα αυτό στηρίζεται σε δύο βασικές παραδοχές. ***Πρώτον,*** ότι τα μέτρα δημοσιονομικής προσαρμογής που λαμβάνονται στην Ελλάδα έχουν ελάχιστη επίπτωση όσον αφορά την αναγκαία μείωση των δημοσιονομικών ελλειμμάτων ή τη δημιουργία πρωτογενών πλεονασμάτων και ***δεύτερον,*** ότι τα μέτρα αυτά έχουν δυσανάλογα μεγάλη επίπτωση, ιδιαίτερα στην Ελλάδα, στην εμβάθυνση και χρονική επέκταση της ύφεσης στην ελληνική οικονομία.

Ειδικότερα, όσον αφορά στην δημοσιονομική προσαρμογή το EUROGROUP της 12ης Νοεμβρίου ενέκρινε το αίτημα της Ελλάδος για επέκταση της περιόδου προσαρμογής των δημοσίων οικονομικών της χώρας κατά δύο έτη. Ωστόσο, η επιμήκυνση αυτή της προσαρμογής συνοδεύεται από μία προκλητική υποεκτίμηση των αποτελεσμάτων των δραστικών μέτρων μείωσης των δημοσίων δαπανών και αύξησης των δημοσίων εσόδων που ήδη επιβάλλονται στην Ελλάδα. Ενώ δηλαδή επιβάλλονται μέτρα ύψους € 10,6 δισ. το 2013 και επιπλέον μέτρα ύψους € 2,9 δισ. το 2014, καθώς και μέτρα δραστικών διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, που ακολουθούν μέτρα ύψους άνω των € 18 δισ. που επιβλήθηκαν το 2012 και εφαρμόζονται με ικανοποιητικό τρόπο, η Τρόικα εκτιμά ότι το πρωτογενές ισοζύγιο της γενικής κυβέρνησης θα έχει ένα εξαιρετικά μικρό πλεόνασμα σο 2013 και το 2014 και ότι το αναγκαίο πλεόνασμα ύψους 4,5% του ΑΕΠ θα επιτευχθεί μετά το 2015. Και με βάση την επιμήκυνση και τον καταποντισμό των αναπτυξιακών προοπτικών της χώρας εκτιμάται από τους δανειστές μας χρηματοδοτικό άνοιγμα ύψους € 32 δισ. για το 2014-2016. Όλα αυτά θα ήσαν απλές ασκήσεις επί χάρτου αν δεν είχαν εξαιρετικά αρνητικές επιπτώσεις συμβάλλοντας στη συνεχιζόμενη καταστροφή του οικονομικού κλίματος στην οικονομία, στην εμβάθυνση της ύφεσης και στην υπονόμευση αυτής της ίδιας της δημοσιονομικής προσαρμογής.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα των όσων προαναφέρθηκαν αποτελεί ο Προϋπολογισμός του 2012 (Π2012). Όπως φαίνεται στον Πίνακα 1, ο κρατικός προϋπολογισμός εκτελείται στο 10μηνο Ιαν.-Οκτ.'2012 πολύ καλύτερα του αναμενομένου με βάση τον επικαιροποιημένο προϋπολογισμό του 2012 που συντάχθηκε τον Φεβρουάριο του 2012. Συγκεκριμένα, σε αυτό το 10μηνο ο κρατικός προϋπολογισμός καταγράφει πρωτογενές έλλειμμα ύψους € 0,81 δισ., έναντι € 5,86 δισ. στο αντίστοιχο 10μηνο του 2011 και έναντι ελλείμματος ύψους € 4,01 δισ. που προβλέπουν η Τρόικα και η κυβέρνηση ότι θα προκύψει στον κρατικό προϋπολογισμό το 2012 ως σύνολο.

Για να επιτευχθεί η πρόβλεψη της Τρόικα για πρωτογενές έλλειμμα ύψους € 4,01 δισ. το 2012, στο τελευταίο δίμηνο του έτους θα πρέπει να συμβούν τα ακόλουθα:

α) ***να σημειωθεί πτώση των καθαρών εσόδων του Τ.Π. κατά -20,8%, όταν στο 10μηνο η πτώση ήταν μόνο -0,5%*** και όταν υπάρχουν ακόμη σημαντικά βεβαιωμένα έσοδα να εισπραχθούν στο τελευταίο 2μηνο (από τον ΦΕΦΠ, το ΕΕΤΗΔΕ, τον φόρο στο πετρέλαιο θέρμανσης που θα προκύψει κυρίως τον Νοέμβριο και τον Δεκέμβριο, κ.ά.). Είναι τώρα προφανές ότι τα έσοδα αυτά δεν πρόκειται να σημειώσουν πτώση και μάλιστα κατά -20,8% στο τελευταίο 2μηνο του έτους. Αντίθετα, είναι πολύ πιθανό να σημειώσουν μικρή αύξηση από τα σχετικά υψηλά επίπεδα εσόδων στο τελευταίο 2μηνο του 2011. Εάν η αύξηση αυτή διαμορφωθεί στο 1,0% σε αυτό το 2μηνο, τότε τα καθαρά έσοδα του Τ.Π. το 2012 θα διαμορφωθούν σε επίπεδα κατά € 2,3 δισ. υψηλότερα από τα προβλεπόμενα στον Π2013.

Πίνακας 1. Ο Προϋπολογισμός 2012 υλοποιείται πολύ καλύτερα από τις προβλέψεις του Επικαιροποιημένου Προϋπολογισμού 2012 που συντάχθηκε τον Φεβρουάριο του 2012.

	Εκτέλεση Κρατικού Π2012 στο 10μηνο Ιαν.-Οκτ. 2012			Εκτέλεση του Κρατικού Π2012 όπως εκτιμάται από την Τρόικα στον Π2013		
	Ιαν-Οκτ. 2011	Ιαν-Οκτ. 2012	%Δ	Π2011	Εκτιμήσεις Πραγματο-ποιήσεων Π2012	%Δ
Καθαρά έσοδα Τα.Π.	39.271	39.085	-0,5%	50.159	47.706	-4,9%
Συν. Πρωτογενείς Δαπάνες Τα.Π.	43.232	39.259	-9,2%	53.798	49.555	-7,9%
Τόκοι και προμήθεια EFSF	15.226	11.489	-24,5%	16.348	12.300	-24,8%
Έσοδα ΠΔΕ	1.888	2.646	40,1%	3.773	4.687	24,2%
Δαπανες ΠΔΕ	3.786	3.277	-13,4%	6.559	6.850	4,4%
Πλεόνασμα Κρατικού Προϋπολ.	-21.085	-12.294	-41,7%	-22.773	-16.312	-28,4%
Πρωτογενές Πλεόν. Κρ. Προϋπ.	-5.859	-805	-86,3%	-6.425	-4.012	-37,6%

Πίνακας 2. Συνεπαγόμενες εκτιμήσεις της Τρόικα για το 2μηνο Νοεμ.-Δεκ.2012

	2μηνο Νοεμ.-Δεκ.2011	Εκτιμήσεις για 2μηνο Νοεμ.-Δεκ.2012	%Δ
Καθαρά έσοδα Τα.Π.	10.888	8.621	-20,8%
Συν. Πρωτογενείς Δαπάνες Τα.Π.	10.566	10.296	-2,6%
Τόκοι και προμήθεια EFSF	1.122	811	-27,7%
Έσοδα ΠΔΕ	1.885	2.041	8,3%
Δαπανες ΠΔΕ	2.773	3.573	28,8%
Πλεόνασμα Κρατικού Προϋπολ.	-1.688	-4.018	138,0%
Πρωτογενές Πλεόν. Κρ. Προϋπ.	-566	-3.207	466,6%
Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών			

β) ***να σημειωθεί πτώση των συνολικών πρωτογενών δαπανών του Τ.Π. (συμπεριλαμβανομένων και των δαπανών για εξοπλιστικά προγράμματα, για καταπτώσεις εγγυήσεων και για πληρωμή χρεών νοσοκομείων) κατά -2,6%, όταν στο 10μηνο Ιαν.-Οκτ.'2012 η πτώση ήταν -9,2%.*** Παρά το ότι ορισμένες σημαντικά αυξημένες πληρωμές επιχορηγήσεων σε ασφαλιστικά ταμεία και στον ΕΟΠΥΥ ενδέχεται να πληρωθούν στο τελευταίο 2μηνο του έτους (και να είναι υψηλότερες από τις αντίστοιχες πληρωμές κατά το τελευταίο 2μηνο του 2011), σημειώνεται ότι αυτό μπορεί να αντισταθμιστεί εν μέρει από το γεγονός ότι από τον Αύγουστο του 2012 εφαρμόζεται και η περικοπή των μισθών των αμειβομένων με ειδικά μισθολόγια. Υποθέτουμε, σε κάθε περίπτωση, ότι οι δαπάνες αυτές θα διαμορφωθούν το 2012 όπως προβλέπεται στον Π2013, σημειώνοντας πτώση κατά -7,9%, έναντι πτώσης τους κατά -9,2% στο 10μηνο.'12.

Με βάση τα ανωτέρω, είναι πολύ πιθανό ότι το πρωτογενές έλλειμμα της κεντρικής κυβέρνησης το 2012 δεν θα υπερβεί τελικά τα € 1,8 δισ., έναντι € 4,01 δισ. που προβλέπει η Τρόικα. Με αυτό το δεδομένο, λαμβάνοντας υπόψη και το πλεόνασμα ύψους € 2,93 δισ. που εκτιμάται να έχουν οι εθνικολογιστικές προσαρμογές στον Π2012, προκύπτει ότι το πρωτογενές ισοζύγιο της γενικής κυβέρνησης το 2012 θα είναι πιθανότατα πλεονασματικό κατά περίπου € 1,0 δισ. (0,5% του ΑΕΠ), αντί ελλείμματος ύψους € 2,4 δισ. (1,2% του ΑΕΠ) που προβλέπεται ως εκτιμήσεις πραγματοποιήσεων για το 2012 στον Π2013. Αυτό εάν συμβεί θα έχει μεγάλη σημασία για την εκτέλεση του Π2013, αφού αυτή θα πραγματοποιηθεί με αβάντα τουλάχιστον € 3,0 δισ. σε σχέση με τα αρχικά δεδομένα που ελήφθησαν υπόψη όταν σχεδιάστηκε ο Π2013. ***Με εκκίνηση από πρωτογενές πλεόνασμα 0,5% του ΑΕΠ το 2012, με πρόσθετα μέτρα μείωσης των δημοσίων δαπανών και αύξησης των δημοσίων εσόδων ύψους € 10,6 δισ. το 2013 και με πτώση του ονομαστικού ΑΕΠ κατά πολύ χαμηλότερη από το καταθλιπτικό -5,6% που προβλέπει η Τρόικα, εκτιμάται τώρα ότι το πρωτογενές πλεόνασμα της ΓΚ θα υπερβεί το 2,0% του ΑΕΠ στο επόμενο έτος, έναντι πρωτογενούς πλεονάσματος 0,4% του ΑΕΠ που προβλέπει ο Π2013.***

Όσον αφορά στις ασθενείς προοπτικές ανάκαμψης το 2013 και στα επόμενα έτη, και την συνακόλουθη επιδείνωση της βιωσιμότητας του χρέους, σημειώνονται τα ακόλουθα:

Το ελληνικό δημόσιο χρέος διαμορφώνεται σε επίπεδα άνω του 180% του ΑΕΠ το 2013 επειδή έως τότε θα έχει ενσωματωθεί το κύριο μέρος της χρηματοοικονομικής βοήθειας προς την Ελλάδα (€ 120 δισ. το 2012 και, επιπλέον, € 24 δισ. το 2013) από τη ΖτΕ και από το ΔΝΤ. Εάν, παρά την τακτική καταβολή αυτής της βοήθειας, επαληθευτούν οι προβλέψεις του ΔΝΤ για πτώση του ονομαστικού ΑΕΠ κατά -5,6% το 2013, με ταυτόχρονη διατήρηση του πρωτογενούς ισοζυγίου της ΓΚ σε έλλειμμα 1,2% του ΑΕΠ το 2012 και σε μικρό πλεόνασμα 0,4% του ΑΕΠ το 2013 (εκτιμήσεις που διαψεύδονται από τα στοιχεία εκτέλεσης του Π2012 στο 10μηνο του 2012, όπως αναλύθηκε προηγουμένως), τότε το χρέος μπορεί να φτάσει το 189,2% του ΑΕΠ το 2013. Από εκεί και πέρα, με υποθέσεις για ουσιαστική αδυναμία ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας στην περίοδο 2014-2020 (Πίνακας 3α) είναι εύκολο να καταδείξει κανείς ότι το δημόσιο χρέος της Ελλάδος θα εξακολουθήσει να διαμορφώνεται περί το 140% του ΑΕΠ το 2020 και να κρίνεται «μη βιώσιμο».

Ωστόσο, ***η υπόθεση για αδυναμία έγκαιρης ανάκαμψης της ελληνικής οικονομίας από το 2013 και για αυτοδύναμη ανάπτυξή της από το 2014 έρχεται, εκτός των άλλων, αντιμέτωπη και με σημαντικές ασυνέπειες στις προβλέψεις της Τρόικα, όσον αφορά την αύξηση της απασχόλησης και της παραγωγικότητας της εργασίας που συγκροτούν την αύξηση του δυνητικού ΑΕΠ.*** Σημειώνεται ότι η μεταβολή του ΑΕΠ συνίσταται από την μεταβολή της απασχόλησης συν την μεταβολή του ΑΕΠ ανά απασχολούμενο (της παραγωγικότητας δηλαδή).

Η πιο περίεργη εκτίμηση, ασφαλώς, είναι αυτή που αναφέρεται στην πορεία αύξησης της παραγωγικότητας της εργασίας (δηλαδή στην πορεία αύξησης του πραγματικού ΑΕΠ ανά απασχολούμενο). Όπως φαίνεται στον Πίνακα, η παραγωγικότητα της εργασίας σημείωσε αύξηση κατά 2,0% το 2012, μετά από 3-έτη αρνητική πορεία. Μετά από αυτό, η πιο φυσιολογική εκτίμηση θα ήταν ότι η ωρίμανση των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και η σημαντικά αυξημένη δυνατότητα αποτελεσματικής διαχείρισης του εργατικού δυναμικού της χώρας από το 2013, με σημαντική μείωση της απασχόλησης και εξάλειψη του πλεονάζοντος προσωπικού, θα οδηγούσε σε σταθερή αύξηση της παραγωγικότητας της εργασίας, στα επίπεδα του 2012 ή/και υψηλότερα. ***Αντ' αυτού η Τρόικα (προφανώς για να αποφύγει τον σκόπελο της περαιτέρω εκρηκτικής αύξησης της ανεργίας), υποθέτει ότι η παραγωγικότητα της εργασίας θα σημειώσει νέα μεγάλη πτώση το 2013 και το 2014 και στη συνέχεια θα αυξάνεται ελάχιστα κατά 0,5% ετησίως.*** Η υπόθεση αυτή επιτρέπει την υπόθεση των καταθλιπτικών ρυθμών πτώσης του ΑΕΠ το 2013 και το 2014 μια μικρή περαιτέρω μείωση της απασχόλησης στην οικονομία κατά -2,1% το 2013 και στη συνέχεια, με αύξηση της απασχόλησης κατά 1,4% το 2014, κατά 2,0% το 2015 και κατά 3,0% το 2016. Με αυτά τα δεδομένα η Τρόικα ευελπιστεί σε συγκράτηση του ποσοστού ανεργίας στο 22,8% του εργατικού δυναμικού το 2013, από 22,4% το 2012, και σε μείωσή του στο 21,4% το 2014 και στο 17,1% το 2016 (Στοιχεία Εθνικών Λογαριασμών), παρά τη νέα μεγάλη πτώση του ΑΕΠ το 2013 και το 2014. ***Με αυτό το Σενάριο, όλα πάνε καλά στην Ελληνική Οικονομία, εκτός από το Δημόσιο Χρέος.*** Το τελευταίο, για τους λόγους που προαναφέρθηκαν, αυξάνεται σημαντικά και παραμένει αναπόφευκτα σε επίπεδα του 140% του ΑΕΠ το 2020. Με βάση αυτές τις εκτιμήσεις το ΔΝΤ ασκεί πίεση στους Ευρωπαίους και για το περίφημο OSI, την μείωση δηλαδή του χρέους προς τις άλλες χώρες της Ευρωζώνης και διεθνείς οργανισμούς.

Πίνακας 3α. Υποθέσεις της Τρόικα για ανάπτυξη, αύξηση της απασχόλησης και παραγωγικότητα στην ελληνική οικονομία

% μεταβολή	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Παραγωγικότητα	-2,5	-2,4	-1,6	2,0	-2,2	-0,8	0,5	0,5
Απασχόληση	-0,6	-2,6	-5,6	-7,9	-2,1	1,4	2,0	3,0
ΑΕΠ	-3,1	-4,9	-7,1	-6,0	-4,2	0,6	2,5	3,5

Πίνακας 3β. Ένα πιο πιθανό Σενάριο με τις ίδιες εκτιμήσεις για την αύξηση του ΑΕΠ, όπου λαμβάνονται υπόψη οι επιπτώσεις από την πλήρη ελαστικοποίηση της αγοράς εργασίας στην Ελλάδα στην αύξηση της παραγωγικότητας και σε πτώση της απασχόλησης

% μεταβολή	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Παραγωγικότητα	-2,5	-2,4	-1,6	2,0	2,2	2,4	2,5	2,6
Απασχόληση	-0,6	-2,6	-5,6	-7,9	-6,4	-1,8	0,0	0,9
ΑΕΠ	-3,1	-4,9	-7,1	-6,0	-4,2	0,6	2,5	3,5

Πίνακας 3γ. Το Σενάριο στο οποίο η αύξηση της παραγωγικότητας και η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας οδηγούν σε έγκαιρη ανάκαμψη και αύξηση της απασχόλησης

% μεταβολή	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Παραγωγικότητα	-2,5	-2,4	-1,6	2,0	2,2	2,4	2,5	2,6
Απασχόληση	-0,6	-2,6	-5,6	-7,9	-4,2	-0,3	0,5	0,9
ΑΕΠ	-3,1	-4,9	-7,1	-6,0	-2,0	2,1	3,0	3,5

Πηγή: European Commission, European Economic Forcasts, Autumn 2012, ΜΠΔΣ 2013-2016, Πίνακας 3γ: Alpha Bank

Ωστόσο, αντίθετα με τις εκτιμήσεις της Τρόικα, η συνέχιση της αύξησης της παραγωγικότητας με σχετικά υψηλούς ρυθμούς στα επόμενα έτη είναι μάλλον αναπόφευκτη και ανεξάρτητη από τους χειρισμούς της Τρόικα, όπως αποδείχτηκε ήδη το 2012. Η πλήρης ελαστικοποίηση της αγοράς εργασίας στην Ελλάδα, ως αποτέλεσμα εφαρμογής του Μνημονίου, συνεπάγεται αφενός μεγάλη πτώση της απασχόλησης, όπως συνέβη το 2011 και το 2012, και αφετέρου σημαντική αύξηση της παραγωγικότητας της εργασίας, αφού η εξάλειψη της υπερβάλλουσας απασχόλησης διευκολύνει την εντατικοποίηση της εργασίας και την αύξηση της παραγωγικότητας των απασχολουμένων που συνεχίζουν να έχουν θέση απασχόλησης στη νέα οικονομία. Αυτό συμβάλλει ώστε η πτώση του πραγματικού ΑΕΠ να είναι μικρότερη από την πτώση της απασχόλησης και επομένως στην αύξηση της παραγωγικότητας. Η ελαστικότητα της αγοράς εργασίας και η ελευθερία απολύσεων και προσλήψεων θα είναι μεγαλύτερη από το 2013 και μετά, από ότι ήταν το 2011-2012. Επομένως, εάν υιοθετηθεί η εκτίμηση της Τρόικα σύμφωνα με την οποία η ύφεση στην Ελλάδα θα επεκταθεί στο 2013 με πτώση του ονομαστικού ΑΕΠ κατά -5,6% και το 2014 με πτώση του κατά -0,3% και για σχετικά χαμηλή αύξηση του ΑΕΠ μετά το 2014, αυτό θα συμβεί παρά τη συνέχιση του υψηλού ρυθμού αύξησης της παραγωγικότητας της εργασίας στην περίοδο 2013-2020. Σε αυτή την περίπτωση, αν επαληθευτούν οι προβλέψεις της Τρόικα για την εξέλιξη του ΑΕΠ στην περίοδο 2013-2014, τότε το ποσοστό ανεργίας στη χώρα (με βάση τις έρευνες εργατικού δυναμικού) θα ανέλθει στο 29,0% το 2014, από 23,8% το 2012 και θα διαμορφώνεται ακόμη στο 24% του εργατικού δυναμικού το 2020. Η υπόθεση της δραστικής μείωσης της ανεργίας χωρίς ουσιαστική επιστροφή της χώρας σε πορεία διατηρήσιμης ανάπτυξης, δηλαδή ανάπτυξης που θα στηρίζεται στην αύξηση των επενδύσεων, της παραγωγικότητας της εργασίας και της διεθνούς ανταγωνιστικότητας, είναι ουσιαστικά αδύνατη. Σε αυτό το σενάριο της παρατεταμένης ύφεσης και της ασθενούς στη συνέχεια ανάκαμψης της οικονομίας το ελληνικό δημόσιο χρέος είναι ασφαλώς μη βιώσιμο όπως προαναφέρθηκε. ***Αλλά στην περίπτωση αυτή το πρόβλημα της Ελλάδος δεν θα είναι το δημόσιο χρέος, αλλά η ολέθρια ανεργία, η καταστροφή βιώσιμων παραγωγικών μονάδων και του θεσμικού και οργανωτικού πλαισίου λειτουργίας της οικονομίας και η αδυναμία διατηρήσιμης ανάπτυξης για πολλά έτη.***

Εξάγεται, επομένως, αβίαστα το συμπέρασμα στο οποίο κατέληξε και ο επικεφαλής του Ινστιτούτου Διεθνούς Χρηματοδότησης (IIF) Charles Dallara σε ομιλία του στην Αθήνα ότι: α) η έγκαιρη επιστροφή στην ανάπτυξη είναι η μόνη λύση για την αποτελεσματική αντιμετώπιση του προβλήματος του χρέους της Ελλάδος και ότι β) το πρόγραμμα προσαρμογής θα πρέπει σχεδιαστεί με τέτοιο τρόπο ώστε να συνεπάγεται μια καλύτερη ισορροπία μεταξύ δημοσιονομικής προσαρμογής και ανάκαμψης της οικονομίας. Για το σκοπό αυτό ο Charles Dallara παρότρυνε τόσο τους Ευρωπαίους δανειστές όσο

και το ΔΝΤ να παράσχουν στην Ελλάδα οποιαδήποτε επιπλέον, πολιτικά εφικτή, δανειακή διευκόλυνση αποφασίσουν (π.χ. σημαντική μείωση επιτοκίων δανεισμού από τη ΖτΕ και από το ΔΝΤ και επιστροφή στην Ελλάδα των όποιων κερδών έχουν αποκομίσει), έτσι ώστε η ανάκαμψη να συμβάλλει στη δημοσιονομική προσαρμογή και να καταστήσει το ελληνικό χρέος βιώσιμο.

Άλλωστε, η διαφαινόμενη ικανοποιητική αύξηση της παραγωγικότητας και της διεθνούς ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας με δυναμική προώθηση των αποκρατικοποιήσεων και των επενδύσεων (με αποφασιστικότερη συμβολή και της χρηματοδότησης από τα ευρωπαϊκά διαρθρωτικά ταμεία και από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων) μπορεί να συμβάλλουν στην έγκαιρη ανάκαμψη της οικονομίας από το 2^{ο} 6μηνο του 2013 και στην επίτευξη σχετικά υψηλού και διατηρήσιμου ρυθμού ανάπτυξης της οικονομίας μετά το 2014, με πραγματική αύξηση της απασχόλησης και μείωση της ανεργίας. Τα ανωτέρω μπορεί να στηριχθούν και στην απρόσκοπτη καταβολή της χρηματοδοτικής βοήθειας από τη ΖτΕ και το ΔΝΤ και θα συμβάλλουν και στην εισροή των καταθέσεων στις ελληνικές τράπεζες και στη σταδιακή προσέλκυση επενδύσεων από το εξωτερικό. Έτσι, η έγκαιρη ανάκαμψη της οικονομίας μπορεί να συμβάλλει στη συγκράτηση της ανεργίας σε επίπεδα κάτω του 26% το 2014 και στη συνέχεια στην αύξηση της απασχόλησης και στη σταδιακή μείωση της ανεργίας από το 2015, με διαμόρφωσή της σε επίπεδα κάτω του 18% το 2020. Επίσης, το δημόσιο χρέος καθίσταται ταχέως βιώσιμο και η Ελλάδα, καταγράφοντας σημαντικά πρωτογενή πλεονάσματα στη ΓΚ ήδη από το 2012, θα έχει τη δυνατότητα να δανείζεται αυτοδύναμα από τις αγορές ήδη από το 2015, ή το 2016. ***Ενέργειες-κλειδιά είναι η έγκαιρη καταβολή των δόσεων της χρηματοδοτικής βοήθειας και η χρησιμοποίηση αυτής της βοήθειας για την επανεκκίνηση και ανάκαμψη της οικονομίας.***

Παγκόσμια Οικονομία

Στον απόηχο των εκλογών της 6^{ης} Νοεμβρίου, οι επενδυτές εμφανίζονται προβληματισμένοι για τη μελλοντική πορεία της οικονομίας των ΗΠΑ. Το αποτέλεσμα των εκλογών δεν διαφοροποίησε το πολιτικό *status quo*. Το κόμμα των Ρεπουμπλικάνων υπερτερεί στη Βουλή των Αντιπροσώπων και το κόμμα των Δημοκρατικών στη Γερουσία. Το πιο πιεστικό ζήτημα που απασχολεί τη νέα Κυβέρνηση των ΗΠΑ είναι ο αποκαλούμενος δημοσιονομικός γκρεμός (fiscal cliff). Είναι, δηλαδή η απότομη επιβολή σημαντικών μέτρων μείωσης των δημοσίων δαπανών και κατάργησης φορολογικών περικοπών, ύψους άνω των € 500 δις, που προβλέπονται από τον ισχύοντα προϋπολογισμό 2012-2013, και που πρόκειται να τεθούν σε ισχύ από τις αρχές του 2013. Αυτό θα συμβεί εάν ο Πρόεδρος των ΗΠΑ και το Κογκρέσο δεν συμφωνήσουν έγκαιρα σε μια αναδιάταξη των ανωτέρω μέτρων πολιτικής έτσι ώστε να αποφευχθεί μια προσαρμογή πραγματικό σοκ για την οικονομία των ΗΠΑ. Ειδικότερα, με την είσοδο του νέου έτους, παύουν να ισχύουν οι φοροαπαλλαγές που είχε θεσπίσει ο πρόεδρος Μπους για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της μεγάλης χρηματοοικονομικής κρίσης του 2007-2009, με αποτέλεσμα να αυξάνεται η φορολογική επιβάρυνση για αρκετά εκατομμύρια Αμερικανών. Ταυτόχρονα, τίθενται άμεσα σε ισχύ περικοπές κρατικών δαπανών ύψους άνω των $ 100 δις που αφορούν πολλές κυβερνητικές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένου και του υπουργείου Άμυνας. Η αυτόματη κατάργηση αυτών των δαπανών από μόνη της μπορεί να προκαλέσει μείωση του ΑΕΠ κατά 0,4% και απώλεια 400.000 θέσεων εργασίας.

Σχετικά με τα ανωτέρω, ο οίκος αξιολόγησης Fitch προειδοποιεί ότι το ζήτημα του δημοσιονομικού γκρεμού, μπορεί να οδηγήσει τις ΗΠΑ στην ύφεση και να συρρικνώσει την παγκόσμια ανάπτυξη. Ωστόσο, και το ΔΝΤ και η Fed στο πρόσφατο παρελθόν έχουν ζητήσει την ανάληψη δράσης από τον Πρόεδρο και το Κογκρέσο για την πιο αποτελεσματική διευθέτηση του θέματος αυτού. Η Υπηρεσία Προϋπολογισμού του Κογκρέσου (CBO), από την πλευρά της, έχει προειδοποιήσει ότι εάν η οικονομία των ΗΠΑ τελικά οδηγηθεί στην απότομη δημοσιονομική προσαρμογή που προβλέπεται από τον Προϋπολογισμό 2012-2013, κινδυνεύει με συρρίκνωση του ΑΕΠ κατά -1,4% το 2013 με ταυτόχρονη απώλεια 1,8 εκατ. θέσεων εργασίας και με αύξηση του ποσοστού ανεργίας στο 9,1% από 7,9% τον Οκτ.'12. Σε αυτά τα πλαίσια, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή λαμβάνει ως δεδομένη την ευνοϊκή ρύθμιση του θέματος του δημοσιονομικού γκρεμού και εκτιμά ότι το ΑΕΠ των ΗΠΑ θα αυξηθεί με ρυθμό άνω του 2,0% το 2013 και 2014. Η άνοδος της οικονομικής δραστηριότητας θα προέλθει κυρίως από την ιδιωτική κατανάλωση, καθώς ο ρυθμός μεταβολής της δημόσιας κατανάλωσης θα μειωθεί σημαντικά μέσα στην επόμενη 2ετία. Οι εξαγωγές και εισαγωγές θα αυξηθούν, σύμφωνα με την ΕΕ, με ρυθμούς 6,2% και 5,3% αντίστοιχα το 2013. Ο πληθωρισμός θα διατηρηθεί κοντά στο στόχο της Fed, δηλαδή περί το 2,0%, ενώ το ποσοστό ανεργίας εκτιμάται ότι δεν θα έχει σημαντική υποχώρηση και ότι θα διαμορφωθεί στο 7,9% το 2013, όπως και τον Οκτώβριο του 2012.

Στη ΖτΕ, η κατάσταση δεν διαφοροποιείται σημαντικά. Ο επικεφαλής της ΕΚΤ, προειδοποίησε πως η κρίση κρατικού χρέους αρχίζει να επηρεάζει και τη γερμανική οικονομία, άποψη που συμμερίζεται και ο Επίτροπος της ΕΕ για Οικονομικές και Νομισματικές Υποθέσεις. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκτιμά ότι η συνεχιζόμενη χρηματοπιστωτική κρίση σε συνδυασμό με την κρίση χρέους στην Ευρωζώνη εξακολουθεί να επιδρά αρνητικά στην οικονομική δραστηριότητα και την απασχόληση, επιβαρύνοντας το επιχειρηματικό κλίμα και την καταναλωτική εμπιστοσύνη. Οι προβλέψεις της ΕΕ για την πορεία της οικονομίας της ΖτΕ αναθεωρήθηκαν σε χαμηλότερα επίπεδα για το 2013, σε σχέση με τις προηγούμενες εκτιμήσεις (Μάιο ΄12), ενώ . από το 1^{ο} 6μηνο.΄13, αναμένεται μια περιορισμένη ανάκαμψη της οικονομίας, η οποία θα προέλθει κυρίως από την

πρόοδο που θα σημειωθεί στην εφαρμογή των μέτρων δημοσιονομικής προσαρμογής και από την συνεπαγόμενη εξομάλυνση των συνθηκών στις χρηματαγορές. Η ΕΕ προβλέπει ότι ο ρυθμός ανάπτυξης στην Ευρωζώνη θα διαμορφωθεί στο 0,1% το 2013 (έναντι 1,0% που προέβλεπε το Μάιο'12). Όσον δε αφορά το 2012 η ΕΕ εκτιμά το ΑΕΠ θα συρρικνωθεί κατά -0,4%. Η παρατεταμένη επιβράδυνση της οικονομίας της ΖτΕ οφείλεται και στην αδυναμία ενίσχυσης της παγκόσμιας ανάπτυξης. Ταυτόχρονα, η περιορισμένη πιστωτική επέκταση και η εντεινόμενη ύφεση στις χώρες της περιφέρειας δεν επιτρέπουν άμεσα την ανάκαμψη της οικονομίας στη ΖτΕ. Η συνεχιζόμενη κρίση στια αγορές κρατικού χρέους, σε συνδυασμό με την αντίστοιχη κρίση στις αγορές του τραπεζικού χρέους, αποτελούν ανασταλτικό παράγοντα στην αύξηση της εσωτερικής ζήτησης, με αποτέλεσμα βραχυχρονίως, να τίθενται σημαντικοί φραγμοί στην αναπτυξιακή διαδικασία. Ειδικότερα, οι χώρες που εφαρμόζουν αυστηρά προγράμματα δημοσιονομικής προσαρμογής εκτιμάται ότι θα παραμείνουν σε ύφεση και το 2013, με εξαίρεση την Ιρλανδία της οποίας το ΑΕΠ θα κινηθεί με θετικό πρόσημο. ***Θετική ένδειξη για την τόνωση της πιστωτικής επέκτασης, αποτελεί η συνεχιζόμενη μείωση των καταθέσεων των εμπορικών τραπεζών στην ΕΚΤ.*** Ειδικότερα, οι καταθέσεις Ο/Ν στην ΕΚΤ διαμορφώθηκαν σε € 248,5 δισ. την 11.11.2012 από € 253,1 δισ. ευρώ την 6.11.2012.

Ο οίκος αξιολόγησης Fitch, διατήρησε την πιστοληπτική ικανότητα της Πορτογαλίας στο BB+, θέτοντας ξανά τις προοπτικές αρνητικές, υποδηλώνοντας εμμέσως την προοπτική μιας νέας υποβάθμισης του αξιόχρεου της χώρας, σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα. Αυτό θα μπορούσε να συμβεί στην περίπτωση μιας πολιτικής διένεξης, λόγω των τριγμών που έχει προκαλέσει το πρόγραμμα δημοσιονομικής προσαρμογής. Σύμφωνα με τον οίκο αξιολόγησης, αν και το πρόγραμμα προσαρμογής το οποίο απαιτεί η Τρόικα (ΕΕ/ΔΝΤ/ΕΚΤ) υλοποιείται ικανοποιητικά, η κοινωνική συνοχή έχει τεθεί υπό δοκιμασία με το νέο προϋπολογισμό του 2013.

Εν τω μεταξύ, οι υπουργοί οικονομικών της Ευρωζώνης, συμφώνησαν η βοήθεια προς τις ισπανικές τράπεζες να δοθεί μέσω του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας (ESM) στις αρχές Δεκεμβρίου. Στην αγορά ομολόγων της Ευρωζώνης, η ανησυχία των επενδυτών για τις επιπτώσεις από την καθυστέρηση καταβολής στην Ελλάδα της δόσης των € 31,5 δις οδήγησε τις αποδόσεις των ομολόγων σε υψηλότερα επίπεδα.

Στην πρωτογενή αγορά ομολόγων, στην Ισπανία, το δημόσιο άντλησε το συνολικό ποσό των € 4,8 δισ. ευρώ μέσω δημοπρασιών 3ετών, 5ετών και 20ετών ομολόγων, έναντι στόχου € 3,5-4,5 δισ.. Συγκεκριμένα στη δημοπρασία των 3ετών ομολόγων αντλήθηκε το ποσό των € 992 εκατ. με μέσο επιτόκιο 3,66% έναντι 3,96% της τελευταίας αντίστοιχης δημοπρασίας και δείκτη υπερκάλυψης 2,8. Στη δημοπρασία 5ετών ομολόγων αντλήθηκε το ποσό των € 3,04 δισ. με επιτόκιο 4,68% και δείκτη υπερκάλυψης 1,6 και τέλος στη δημοπρασία των 20ετών ομολόγων συγκεντρώθηκαν € 731 εκατ. με μέσο επιτόκιο 6,33%, έναντι 4,79% της αντίστοιχης δημοπρασίας τον Οκτ.'10, με δείκτη υπερκάλυψης 2,1. Με τις προαναφερθείσες δημοπρασίες το ισπανικό δημόσιο ολοκλήρωσε το σύνολο δανεισμού του για το 2012. Ειδικότερα, μέσω ομολογιακών εκδόσεων αντλήθηκε το συνολικό ποσό των € 86,46 δισ. έναντι στόχου € 86,0 δισ..

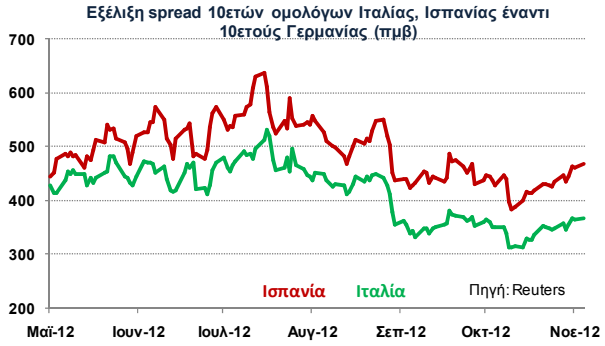

Στην Ιαπωνία, το ΑΕΠ της χώρας συρρικνώθηκε στο 3° 3μηνο του 2012 για πρώτη φορά από το 2011, επιβεβαιώνοντας τις εκτιμήσεις ότι η επιβράδυνση της παγκόσμιας οικονομίας και η έντονη γεωπολιτική διαμάχη με την Κίνα επιδρούν αρνητικά στην ανάπτυξη της χώρας. Αναλυτικότερα, το ΑΕΠ μειώθηκε κατά -0,9% σε 3μηνιαία βάση και κατά -3,5% σε ετήσια βάση, από αύξηση κατά 0,1% σε 3μηνιαία βάση και κατά +3,3% σε ετήσια βάση, το 2° 3μηνο.΄12, λόγω της μεγαλύτερης του αναμενομένου πτώσης των κεφαλαιακών δαπανών και της αρνητικής συμβολής στην ανάπτυξη του εξαγωγικού κλάδου. Συγκεκριμένα, οι κεφαλαιουχικές δαπάνες μειώθηκαν κατά 3,2% που είναι και η μεγαλύτερη μείωση από το 5,5% που είχε καταγραφεί στο 2° 3μηνο του 2009. Σύμφωνα με τις πρόσφατες εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Autumn 2012) η ιαπωνική οικονομία αναμένεται να επιβραδύνει τους ρυθμούς ανάπτυξης της με αποτέλεσμα το ΑΕΠ να αυξηθεί μόνο κατά 0,8% το 2013 από 2,0% το 2012.

Στις πραγματική οικονομία των ΗΠΑ ο δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης Reuters/ UoMichigan διαμορφώθηκε το Νοέμ.'12 στο 84,9 (υψηλότερο επίπεδο των τελευταίων 5 ετών), εξαιτίας της υποχώρησης της τιμής της βενζίνης και της βελτίωσης των συνθηκών στην αγορά ακινήτων και εργασίας. Η εξωτερική ζήτηση συνέβαλε στο να περιορισθεί το έλλειμμα του εξωτερικού ισοζυγίου αγαθών και υπηρεσιών στα $ 41,6 δισ. τον Σεπτ.'12 από $ 44,7 δισ. τον Σεπτ.'11. Αντιθέτως, σε σωρευτική βάση το έλλειμμα του ισοζυγίου αυτού διαμορφώθηκε στα $ 415,5 δισ. στο 9μηνον Ιαν-Σεπτ.'12, από $ 413,6 δισ. στο 9μηνο Ιαν-Σεπτ.'11. Οι εξαγωγές αυξήθηκαν κατά 4,9% σε ετήσια βάση τον Ιαν-Σεπτ'12 και οι εισαγωγές κατά 4,0%. Τέλος, οι αιτήσεις για εγγραφή στα ***ταμεία ανεργίας*** σημείωσαν μείωση κατά 8 χιλ. την εβδομάδα έως 3.11.2012 και διαμορφώθηκαν σε 355 χιλ. με αποτέλεσμα ο μέσος όρος 4 εβδομάδων να

διαμορφωθεί στις 370,5 χιλ.. Ωστόσο ο μέσος όρος των εβδομαδιαίων αιτήσεων ανεργίας συνεχίζει να διαμορφώνεται σε σχετικά υψηλά επίπεδα σηματοδοτώντας σταθερή ανάπτυξη της οικονομίας των ΗΠΑ με ρυθμούς στα επίπεδα του 2,0%.

Τέλος, στην αγορά συναλλάγματος, το ευρώ συνεχίζει να διαμορφώνεται σε σχετικά χαμηλά επίπεδα, ενώ η υπερ-ψήφιση του Π2013 από το ελληνικό κοινοβούλιο είχε χρονικά περιορισμένη θετική επίδραση στο ευρώ. Η ανησυχία για τον επονομαζόμενο δημοσιονομικό γκρεμό (fiscal cliff) στις ΗΠΑ οδηγεί σε επαναπατρισμό δολαρίων από αναδυόμενες αγορές με αποτέλεσμα να ενισχύεται το δολάριο. Η ενίσχυση του τελευταίου αποτυπώνεται στην άνοδο του εμπορικά σταθμισμένου δείκτη δολαρίου (DXY) κατά 2,7% την περίοδο 17.10.2012-13.11.2012. ***Το ευρώ διαπραγματεύεται (13.11.2012) στα 1,2691 USD/EUR από το υψηλό των 1,3139 USD/EUR (17.10.2012).***

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

Ελληνική Οικονομία

Οι Προβλέψεις της Ε.Ε. για την Ελλάδα: Σύμφωνα με τις Φθινοπωρινές Προβλέψεις της Ε.Ε. για τις οικονομικές προοπτικές της Ελλάδας, η χώρα θα παραμείνει σε βαθειά ύφεση για 6^{ο} συνεχή χρόνο και το 2013, όπου το ΑΕΠ θα μειωθεί κατά -4,2%, από -6,0% το 2012, αναθεωρημένο σημαντικά προς τα κάτω έναντι των εαρινών εκτιμήσεων τον Μάιο΄12 για πτώση του ΑΕΠ -4,7% το 2012 και 0% το 2013. Βασικό πρόβλημα της οικονομίας παραμένει η ανεργία, καθώς προβλέπεται να αυξηθεί στο 24,0% το 2013, και θα αρχίσει σταδιακά να υποχωρεί στο 22,2% το 2014.

Η ανεργία σε συνδυασμό με την μείωση του μισθολογικού κόστους στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα προκαλεί μείωση του διαθέσιμου εισοδήματος και της κατανάλωσης. Χαρακτηριστική είναι η εκτιμώμενη μείωση του κόστους εργασίας ανά μονάδα προϊόντος κατά -8,6% το 2012 και -4,7% το 2013, από -1,8% το 2011, ενώ η παραγωγικότητα της εργασίας αυξήθηκε κατά 2,0% το 2012, από πτώση -1,6% το 2011. Η ιδιωτική κατανάλωση προβλέπεται να μειωθεί κατά -7,7% το 2012, όπως και το 2011, και επιπλέον κατά -6,9% το 2013 και κατά -1,6% το 2014.

Επίσης, οι επενδύσεις θα συνεχίσουν να μειώνονται σημαντικά κατά -3,3% το 2013, από -14,4% το 2012 και από -19,6% το 2011, λόγω της αδυναμίας πρόσβασης στις αγορές για χρηματοδότηση, αλλά και της αβεβαιότητας που δεν έχει αποκατασταθεί ακόμα για τους λόγους που αναλύονται στην Επισκόπηση. Τέλος, ο εξαγωγικός τομέας αν και θα συμβάλει θετικά στο ΑΕΠ κατά 3,3 π.μ. το 2012 και 2,5 π.μ. το 2013, δεν μπορεί να αντισταθμίσει την μεγάλη αρνητική επίπτωση της εγχώριας ζήτησης κατά -9,0 π.μ. το 2012 και -5,7 π.μ. το 2013.

Η ανάκαμψη της οικονομίας θα αρχίσει σταδιακά από το 2^{ο} 6μηνο.΄13, καθώς θα έχει επιτευχθεί το μεγαλύτερο μέρος της δημοσιονομικής προσαρμογής και οι διαρθρωτικές αλλαγές θα αποκαταστήσουν το κλίμα εμπιστοσύνης ενώ και το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών θα διαμορφωθεί σε βιώσιμο επίπεδο, στο 5,0% του ΑΕΠ το 2014.

Ο μέσος πληθωρισμός στην Ελλάδα, με βάση τον εναρμονισμένο ΔΤΚ (ΕΔΤΚ), θα διαμορφωθεί σε αρνητικό επίπεδο, στο -0,8% το 2013 και -0,4% το 2014, από 1,1% το 2012, αντικατοπτρίζοντας τις μειώσεις των μισθών.

Όσον αφορά στον δημοσιονομικό τομέα, η Ε. Επιτροπή αναγνωρίζει την προσαρμογή που γίνεται, παρά την έντονη ύφεση, και προβλέπει ότι το έλλειμμα της ΓΚ θα μειωθεί στο -6,8% του ΑΕΠ το 2012, -5,5% του ΑΕΠ το 2013 και -4,6% του ΑΕΠ το 2014. Αντίστοιχα, το πρωτογενές έλλειμμα ως ποσοστό του ΑΕΠ αναμένεται να μηδενιστεί το 2013, έναντι ελλείμματος -1,4% το 2012, ενώ από το 2014 και μετά θα είναι πλεονασματικό, +1,5% του ΑΕΠ. Το αποτέλεσμα αυτό απαιτεί την υιοθέτηση επιπλέον μέτρων ύψους 5,0% του ΑΕΠ, τα οποία ήδη εμφανίζονται στον Προϋπολογισμό 2013.

Τέλος, η δυναμική αύξησης του χρέους έχει οξυνθεί, καθώς το χρέος ως ποσοστό του ΑΕΠ αναμένεται να διαμορφωθεί στο 176,7% του ΑΕΠ το 2012 (16 pps περισσότερο από την αρχική εκτίμηση τον Μάιο΄12), 188,4% του ΑΕΠ το 2013 και 188,9% του ΑΕΠ το 2014, λόγω της μεγαλύτερης του αναμενομένου πτώσης του ονομαστικού ΑΕΠ και της αποτυχίας είσπραξης εσόδων από τις αποκρατικοποιήσεις.

Εκτέλεση του Προϋπολογισμού του 2012: ***Συνεχίζεται η πολύ ικανοποιητική εκτέλεση του Προϋπολογισμού του 2012.*** Σύμφωνα με τα στοιχεία του Γενικού Λογιστηρίου, ο κρατικός προϋπολογισμός σε δημοσιονομική βάση είχε έλλειμμα € 12,29 δις στο 10μηνο Ιαν-Οκτ.2012, σημαντικά βελτιωμένο έναντι του ελλείμματος € 21,08 δις στο αντίστοιχο διάστημα 2011. Επιπλέον, το έλλειμμα στο 10μηνο.Ιαν-Οκτ.'12 ήταν σημαντικά χαμηλότερο έναντι του στόχου για έλλειμμα € 13,57 δις στο 10μηνο αυτό. Επίσης, ***το πρωτογενές έλλειμμα της κεντρικής κυβέρνησης (δηλαδή το συνολικό έλλειμμα χωρίς τις δαπάνες για τόκους) διαμορφώθηκε στα € 1,17 δις στο 10μηνο.'12, έναντι € 5,86 δις στο 10μηνο.'11, σημειώνοντας εντυπωσιακή πτώση κατά -79,9% σε ετήσια βάση. Το έλλειμμα αυτό ήταν επίσης χαμηλότερο έναντι του στόχου για πρωτογενές έλλειμμα € 2,4 δισ που είχε τεθεί για το 10μηνο 2012 με βάση την εισηγητική έκθεση του Π2013.*** Το αποτέλεσμα αυτό επιτεύχθηκε λόγω της καλύτερης της αναμενομένης πορείας των καθαρών εσόδων του Τ.Π. τα οποία αυξήθηκαν κατά 14,2% τον Οκτ.'12, μετά την πτώση τους κατά 17,3% τον Σεπ.΄12, ενώ το 10μηνο.΄12 τα καθαρά έσοδα του Τ.Π. μειώθηκαν κατά -0,5% έναντι του αντίστοιχου διαστήματος το 2011, αν και εμφανίζονται αυξημένα κατά € 451 εκατ. σε σχέση με τον στόχο που είχε τεθεί για το 10μηνο 2012. Το θετικό αυτό αποτέλεσμα οφείλεται στην μεγαλύτερη της

αναμενόμενης αύξησης των εσόδων από τον Φόρο στην Περιουσία και την είσπραξη από την Ισπανία €79,5 εκατ. ως μεταφορά αποδόσεων από την διακράτηση ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου στο χαρτοφυλάκιο της Κεντρικής της Τράπεζας (ANFA).

Σύμφωνα με την Εισηγητική Έκθεση του Π2013, τα καθαρά έσοδα του Τ.Π. αναμένεται να είναι μειωμένα κατά 4,9% το 2012 και να διαμορφωθούν στα € 47,7 δις. Όπως προαναφέρθηκε, η πρόβλεψη αυτή είναι τώρα ξεπερασμένη, αφού για να επαληθευτεί θα πρέπει τα καθαρά έσοδα του Τ.Π. να είναι μειωμένα κατά -20,8% σε ετήσια βάση στο τελευταίο δίμηνο του έτους, ενώ τα στοιχεία δείχνουν ότι τα έσοδα αυτά θα είναι και στο δίμηνο Νοεμ.-Δεκ.'2012 αυξημένα για τους ακόλουθους λόγους:

α) Στο τελευταίο 2μηνο του έτους και ενδεχομένως τους πρώτους μήνες 2013 θα πληρωθεί ένα σημαντικό μέρος των πρόσθετων εσόδων ύψους € 6,3 δις που βεβαιώθηκαν στο ΦΕΦΠ του 2012, έναντι αντίστοιχων εσόδων ύψος € 1,12 δις το 2011.

β) Επιπλέον, τα καθαρά έσοδα του Τ.Π. αναμένεται να είναι αυξημένα στο τελευταίο 3μηνο του 2012 και λόγω ***της είσπραξης αυξημένων εσόδων από τους φόρους στην περιουσία,*** δηλαδή το έκτακτο ειδικό τέλος ηλεκτροδοτούμενων ακινήτων μέσω ΔΕΗ (ΕΕΤΗΔΕ), το ΕΤΑΚ, τον Φόρο Μεγάλης Ακίνητης Περιουσίας, κ.ά., από τους οποίους έχουν είδη εισπραχθεί € 2,1 δις στο 1^{ο} 9μηνο.'12.

(γ) Στο τελευταίο 2μηνο του 2012 αναμένεται η είσπραξη αυξημένων εσόδων από την εξίσωση του φόρου στο πετρέλαιο θέρμανσης με το πετρέλαιο κίνησης, δεδομένου ότι τον Οκτ.'12 δεν εισπράχθηκαν έσοδα από αυτή την πηγή λόγω της καλοκαιρίας.

(δ) Βελτιώνεται συνεχώς η λειτουργία του φοροεισπρακτικού μηχανισμού και αναμένεται εντατικοποίηση της προσπάθειας είσπραξης των βεβαιωμένων εσόδων του κράτους στο τελευταίο 2μηνο του 2012. Με αυτό τον τρόπο μπορεί να εξασφαλιστεί η αναγκαία αύξηση των Άμεσων και Έμμεσων Φόρων Παρελθόντων Ετών (ΠΟΕ) κατά € 350 εκατ. ή περισσότερα το 2012 έναντι του 2011.

ε) Από την αναγκαία βελτίωση των εισπράξεων των εσόδων από το ΦΠΑ, με την ενεργοποίηση των αρμόδιων υπηρεσιών του Υπ. Οικονομικών. Τα έσοδα από την πηγή αυτή μπορεί να μειωθούν λιγότερο από το -10,6% το 2012 που προβλέπει ο Π2013 και να διαμορφωθούν στα € 15,5 δις, ενώ περαιτέρω βελτίωση θα πρέπει να επιδιώκεται το 2013, παρά το ότι ο Π2013 προβλέπει νέα μείωση των εσόδων αυτών μείωση κατά -9,1% και το 2013, υιοθετώντας στην ουσία την παρούσα κατάσταση κατά την οποία για συναλλαγές € 100 αποδείξεις εκδίδονται μόνο στα € 50.

Πολύ περιορισμένες ήταν οι δαπάνες για τόκους κατά € 4,1 δις. στο 10μηνο.'12 έναντι του αντίστοιχου 10μήνου του 2011, μετά την ολοκλήρωση του PSI Plus. Σημειώνεται ότι οι δαπάνες για τόκους αναμένεται να διαμορφωθούν συνολικά το 2012 στα € 11,735 δις σύμφωνα με το Π2013, στα οποία θα πρέπει να προστεθούν και τα € 565 εκατ. που αφορούν προμήθειες εκταμίευσης των ομολόγων του EFSF, έναντι € 13,0 δις που προέβλεπε ο Π2012 και έναντι € 16,35 δις το 2011.

Η μεγάλη μείωση του δημοσιονομικού ελλείμματος στο 10μηνο.'12 οφείλεται και πάλι στη σημαντική μείωση των πρωτογενών δαπανών του Τ.Π. κατά -8,5% σε ετήσια βάση, στα € 38,0 δις, έναντι € 41,57 δις στο 10μηνο.'11. Στο Π2013 εκτιμάται ότι οι πρωτογενείς δαπάνες του Τ.Π. θα είναι μειωμένες το 2012 κατά -7,7%. Επίσης, εκτιμάται ότι οι καταπτώσεις εγγυήσεων θα διαμορφωθούν στα € 869 εκατ. το 2012, έναντι € 575 εκατ. στο 10μηνο.'12 και οι πληρωμές για εξοπλιστικά προγράμματα θα διαμορφωθούν στα € 700 εκατ. το 2012, από € 260 εκατ. στο 10μηνο.'12.

Το έλλειμμα του ΠΔΕ περιορίσθηκε στα € 631 εκατ. στο 10μηνο.΄12, από € 1,9 δις στο 10μηνο του 2011. Τα έσοδα ΠΔΕ διαμορφώθηκαν στα € 2,65 δις το 10μηνο 2012 και είναι μειωμένα κατά € 227 εκατ. έναντι του στόχου που είχε τεθεί για αυτό το διάστημα. Για το έτος ως σύνολο τα έσοδα αυτά εκτιμώνται τώρα να ανέλθουν στα € 4,69 δις. Από την άλλη πλευρά, σημειώνεται η εκ νέου μεγάλη πτώση των δαπανών του ΠΔΕ στα € 3,27 δις στο 10μηνο.'12, έναντι € 3,786 δις στο 10μηνο.'11 και έναντι στόχου για € 3,8 δις στο 10μηνο.'12. Συνολικά το 2012 αναμένεται τώρα πτώση των δαπανών του ΠΔΕ στα € 6,85 δις, έναντι € 7,3 δις που προέβλεπε ο Π2012.

Βιομηχανική Παραγωγή: Ο δείκτης ***παραγωγής της μεταποιητικής βιομηχανίας*** μειώθηκε τον Σεπτ.'12 κατά -6,9% σε ετήσια βάση, από τα υψηλά επίπεδα του Σεπτ.'11 (όπου είχε σημειώσει ελάχιστη πτώση κατά -0,3%) και έναντι της αύξησής του κατά 2,3% τον Αύγ.'12 και της μείωσής του κατά -7,4% τον Ιούλ.'12. Επίσης, η πτώση του δείκτη διαμορφώθηκε στο -6,0% σε ετήσια βάση στο 9μηνο'12, έναντι της πτώσης του κατά -7,0% στο 9μηνο'11. Ειδικότερα, η πτώση της παραγωγής της μεταποιητικής βιομηχανίας διαμορφώθηκε στο -9,7% σε ετήσια βάση στο 1^{ο} 3μηνο.'12, στο -4,0% σε ετήσια βάση στο 2^{ο} 3μηνο.'12, στο -4,5% σε ετήσια βάση στο 3^{ο} 3μηνο.'12 και αναμένεται να διαμορφωθεί θετικό επίπεδο, γύρω στο +0,5% στο 4^{ο} 3μηνο.'12, λαμβάνοντας υπόψη την πολύ χαμηλή βάση του 4^{ου} 3μήνου του 2011. Η μείωση της παραγωγής της μεταποιητικής βιομηχανίας στο 9μηνο'12 σε ετήσια βάση οφείλεται κυρίως στους ακόλουθους κλάδους:

α) Στους ***παραδοσιακούς κλάδους*** που σημειώνουν από καιρό ταχεία πτωτική πορεία, όπως η ***κλωστοϋφαντουργία*** (9μηνο'12:-19,5% μετά την πτώση κατά -21,1% στο 9μηνο'11), τα ***είδη ένδυσης*** (-9,8% στο 9μηνο'12, μετά το -25,1% στο 9μηνο'11 και τα ***δέρματα – είδη υπόδησης (***-36,3% στο 9μηνο'12, μετά την πτώση κατά -14,9% στο 9μηνο'11). Πάντως, στα ***είδη ένδυσης*** σημειώθηκε αύξηση παραγωγής κατά 1,1% τον Σεπτ.'12 (-9,8% στο 9μηνο.'12) έναντι πτώσης της κατά -30,3% τον Σεπτ.'11. Οι σχετικοί δείκτες παραγωγής έχουν ήδη περιοριστεί δραστικά στο 9μηνο Ιαν.-Σεπτ.'2012 στο 26,7 για την Κλωστοϋφαντουργία (2005=100), στο

33,4 για τα έτοιμα ενδύματα και στο 28,7 για τον κλάδο δέρματα-ήδη υπόδησης. Η παραγωγή των κλάδων αυτών εκτοπίζεται από την Ελλάδα από τις αρχές της 10ετίας του 2000, εξαιτίας του έντονου ανταγωνισμού που υφίστανται από χώρες χαμηλού κόστους. Πολλές ελληνικές επιχειρήσεις έχουν ήδη μεταφέρει την παραγωγή τους στις γειτονικές χώρες χαμηλού κόστους και χαμηλής φορολογικής επιβάρυνσης και αντί για παραγωγή στην Ελλάδα και για εξαγωγές, εισάγουν προϊόντα από τις χώρες στις οποίες τα παράγουν. Σημειώνεται ότι ακόμη και οι εξαγωγές των κλάδων αυτών, που αποτελούσαν και σε κάποιο βαθμό συνεχίζουν να αποτελούν, βασικό μέρος των ελληνικών εξαγωγών, έχουν τώρα περιοριστεί σημαντικά και συνεχίζουν να μειώνονται όπως φαίνεται στον Πίνακα 4 πιο κάτω.

Πίνακας 4. Εξαγωγές κλωστοϋφαντουργικών, ετοίμων ενδυμάτων και υποδημάτων

	8μηνο2012	8μηνο2011	%Δ
844 ΕΝΔΥΜΑΤΑ ΓΙΑ ΓΥΝΑΙΚΕΣ Η ΚΟΡΙΤΣΙΑ ΑΠΟ ΠΛΕΚ	133,83	147,36	-9,2
848 ΕΙΔΗ ΚΑΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΑ ΕΝΔΥΣΕΩΣ ΚΛΠ.	125,39	102,84	21,9
845 ΕΙΔΗ ΕΝΔΥΣΕΩΣ ΑΠΟ ΥΦΑΝΤΙΚΕΣ ΙΝΕΣ,ΠΛΕΚΤΑ	85,14	108,73	-21,7
657 ΕΙΔΙΚΑ ΝΗΜΑΤΑ,ΕΙΔΙΚΕΣ ΥΦΑΝΤΙΚΕΣ ΙΝΕΣ,	71,03	65,49	8,5
655 ΥΦΑΣΜΑΤΑ ΠΛΕΚΤΑ Η ΚΡΟΣΕ.	59,20	64,64	-8,4
842 ΕΝΔΥΜΑΤΑ ΓΙΑ ΓΥΝΑΙΚΕΣ Η ΚΟΡΙΤΣΙΑ ΑΠΟ ΥΦΑΣ	45,54	51,88	-12,2
851 ΥΠΟΔΗΜΑΤΑ .	39,95	44,28	-9,8
651 ΝΗΜΑΤΑ ΥΦΑΝΤΙΚΑ.	35,82	50,77	-29,4
841 ΕΝΔΥΜΑΤΑ ΓΙΑ ΑΝΔΡΕΣ Η ΑΓΟΡΙΑ ΑΠΟ ΥΦΑΣΜΑΤΑ	29,04	35,06	-17,2
653 ΥΦΑΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΕΧΝΗΤΕΣ ΥΦΑΝΤΙΚΕΣ ΥΛΕΣ.	24,91	24,43	2,0
Σύνολο	649,85	695,48	-6,6
263 ΒΑΜΒΑΚΙ.	208,70	69,50	200,3
Πηγή: ΟΠΕ			

Ωστόσο, μετά τη σημαντική μείωση του κόστους εργασίας στην Ελλάδα και την αποκατάσταση ενός πιο εποικοδομητικού πλαισίου λειτουργίας της οικονομίας και των επιχειρήσεων στη χώρα, η οικονομική κατάσταση και η δραστηριότητα των επιχειρήσεων στον κλάδο θα μπορούσε να βελτιωθεί σημαντικά με την βελτίωση και των συνθηκών χρηματοδότησης αυτών των επιχειρήσεων και την αποκατάσταση συνθηκών ικανοποιητικής ανάπτυξης της οικονομίας ως σύνολο. Σημειώνεται ότι το 2012 είναι έτος που σημειώνονται μεγάλες αυξήσεις στις τιμές στο βαμβάκι διεθνώς με αποτέλεσμα και τη μεγάλη αύξηση των εξαγωγών βάμβακος κατά 200,4% σε ετήσια βάση στο 8μηνο.'12.

Μεταβολή (%, σε ετήσια βάση) της παραγωγής της μεταποιητικής βιομηχανίας κατά κλάδο

	Στάθμιση στο ΔΠΜΒ	Ιαν-Σεπτ '12	Ιαν-Σεπτ '11
Τρόφιμα	18,23%	-4,5%	0,2%
Φαρμακευτικά προϊόντα και σκευάσματα	1,74%	-6,7%	1,7%
Παράγωγα πετρελαίου και άνθρακα	11,30%	17,9%	-15,0%
Καπνός	1,90%	-6,1%	8,6%
Κλωστοϋφαντουργικές ύλες	3,10%	-19,5%	-21,1%
Είδη Ένδυσης	3,40%	-9,8%	-25,1%
Ξύλο και φελός	1,20%	-12,0%	21,7%
Χημικά προϊόντα	5,34%	-13,5%	-1,7%
Μη μεταλλικά ορυκτά	10,30%	-18,9%	-33,7%
Βασικά μέταλλα	8,00%	-5,4%	7,2%
Κατασκευή μεταλλικών προϊόντων	5,10%	-11,0%	-1,4%
Έπιπλα	1,54%	-31,6%	-18,3%
Ηλεκτρ.Υπολ.-Ηλεκτρον. & Οπτικά προϊόντα	1,21%	-5,0%	-16,8%
Μηχανήματα και είδη εξοπλισμού	2,05%	-23,7%	-0,7%
Δείκτης Παραγ. Μεταποιητικής Βιομηχανίας	100,00%	-6,0%	-7,0%
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ.			

β) Στους ***κλάδους που σχετίζονται με τις κατασκευές*** και ιδιαίτερα με την οικοδομική δραστηριότητα, όπως η παραγωγή των ***μη μεταλλικών ορυκτών*** (8μηνο'12: -18,9% μετά την πτώση κατά -33,7% στο 9μηνο'11). Ο δείκτης παραγωγής του κλάδου διαμορφώνεται στο 32,4 στο 9μυνο.'12. Σημειώνεται πάντως, η μεγάλη αύξηση των εξαγωγών ***του κλάδου παραγωγής ασβέστη, τσιμέντου και έτοιμων υλικών κατασκευών*** κατά 38,1% σε ετήσια βάση στο 1^{ο} 9μηνο του 2012. Οι εξαγωγές, όμως, δεν είναι ακόμη ικανές να αντισταθμίσουν τη μεγάλη πτώση της οικοδομικής δραστηριότητας και της εγχώριας ζήτησης για τα προϊόντα του κλάδου Επίσης, σημαντική είναι η πτώση της παραγωγής ***στον κλάδο των επίπλων*** (9μηνο'2012: -.31,6%, 9μηνο'2011: -18,3%), με πτώση και των εξαγωγών του κλάδου κατά -11,3% σε ετήσια βάση στο 9μηνο.'2012.

γ) Στους ***κλάδους που συνδέονται με τις κρατικές προμήθειες, των οποίων η λειτουργία στηρίζονταν έως πρόσφατα αποκλειστικά σε μη ανταγωνιστικές κρατικές παραγγελίες.*** Ειδικότερα, ο κλάδος του «***λοιπού εξοπλισμού μεταφορών»*** (στον οποίο εντάσσονται και τα ναυπηγεία) σημείωσε νέα πτώση της παραγωγής του κατά -31,6% στο 9μηνο'12, έναντι πτώσης της κατά -29,8% στο 9μηνο'11. Η διακοπή της παραγωγικής διαδικασίας στα Ναυπηγεία Σκαραμαγκά (ΕΝΑΕ) συμβαίνει παρά το ότι υπάρχουν ακόμη 3 υποβρύχια για τις ελληνικές ένοπλες δυνάμεις στα οποία οι ναυπηγικές εργασίες έχουν ολοκληρωθεί κατά 90% και παρόλα αυτά δεν είναι δυνατό να παραδοθούν διότι οι εναπομένουσες εργασίες δεν προωθούνται, λόγω διενέξεων μεταξύ της ελληνικής πλευράς και της ιδιοκτησίας των ναυπηγείων. Από την άλλη πλευρά, τα ναυπηγεία δεν λειτουργούν διότι δεν έχουν τη δυνατότητα να αναλάβουν παραγγελίες από τον ιδιωτικό τομέα, λόγω καταδίκης τους από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο για παραβίαση της κοινοτικής νομοθεσίας περί ανταγωνισμού στο παρελθόν.

Όσον αφορά στους υπόλοιπους κλάδους της μεταποιητικής βιομηχανίας θετική εξέλιξη σημειώθηκε τον Σεπτ.'12 στους ακόλουθους:

1) Στα παράγωγα πετρελαίου και άνθρακα σημειώθηκε αύξηση της παραγωγής κατά 18,5% τον Σεπτ.'12, έναντι μείωσής της κατά -4,4% τον Σεπτ.'11. Οι εξελίξεις αυτές οφείλονται στην υπολειτουργία πέρυσι ενός μεγάλου διυλιστηρίου και στην φετινή αυξημένη παραγωγή και των δύο διυλιστηρίων της χώρας για πραγματοποίηση και σημαντικών εξαγωγών.

2) Στον κλάδο των μηχανοκίνητων οχημάτων, ρυμουλκούμενων (στάθμιση: 0,8%) στον οποίο η αύξηση της παραγωγής ανήλθε στο 16,1% τον Σεπτ.'12 (-4,0% στο 9μηνο.'12) από 28,7% τον Σεπτ.'11 (-4,8% στο 9μηνο.'11. Πάντως, ο δείκτης παραγωγής του κλάδου διαμορφώνεται πολύ χαμηλά, στο 45,4 στο 9μηνο του 2012..

3) Σημειώνεται ***η πτώση της παραγωγής τροφίμων (στάθμιση: 18,2%)*** κατά -4,5% στο 9μηνο.'12, μετά την αύξησή της κατά 0,2% στο 9μηνο.'11. Η παραγωγή στον κλάδο αυτό ενισχύεται από τη σημαντική αύξηση των εξαγωγών, όπως φαίνεται στον κατωτέρω Πίνακα 5.

4) Επίσης, ***ο κλάδος του ηλεκτρολογικού εξοπλισμού*** έχει επηρεαστεί αρνητικά από τη μεγάλη πτώση της εγχώριας οικοδομικής δραστηριότητας και γενικότερα της εγχώριας ζήτησης, με πτώση της παραγωγής κατά -8,3% σε ετήσια βάση στο 9μηνο του 2012, μετά την πτώση του κατά -7,8% στο 9μηνο του 2011. Ωστόσο σημειώνεται η σημαντική εξαγωγική δραστηριότητα των επιχειρήσεων του κλάδου, όπως φαίνεται στον ανωτέρω Πίνακα 6.

Πίνακας 5. Εξαγωγές τροφίμων

	8μηνο2012	8μηνο2011	% Δ
057 ΦΡΟΥΤΑ ΚΑΙ ΚΑΡΠΟΙ,ΝΩΠΑ Η ΑΠΟΞΗΡΑΜΕΝΑ.	433,5	384,9	12,7
034 ΨΑΡΙΑ ΝΩΠΑ Η ΚΑΤΕΨΥΓΜΕΝΑ.	339,8	349,4	-2,7
056 ΛΑΧΑΝΙΚΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΕΝΑ Η ΔΙΑΤΗΡΗΜΕΝΑ.	294,0	276,7	6,2
058 ΦΡΟΥΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΕΝΑ Η ΔΙΑΤΗΡΗΜΕΝΑ.	258,1	222,0	16,3
024 ΤΥΡΙ ΚΑΙ ΠΗΓΜΕΝΟ ΓΑΛΑ ΓΙΑ ΤΥΡΙ.	200,9	166,0	21,0
421 ΕΛΑΙΑ & ΛΙΠΗ ΦΥΤΙΚΑ,ΣΤΑΘΕΡΑ, ΜΑΛΑΚΑ, ΑΚΑΤ	180,0	179,4	0,3
054 ΛΑΧΑΝΙΚΑ ΝΩΠΑ,ΚΑΤΕΨΥΓΜΕΝΑ ΚΛΠ.	104,8	88,6	18,3
098 ΔΙΑΦΟΡΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ.	102,2	104,4	-2,1
048 ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΔΗΜΗΤΡΙΑΚΑ	88,3	82,5	7,0
022 ΓΑΛΑ,ΚΡΕΜΑ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ,	62,4	58,5	6,7
061 ΖΑΧΑΡΙ,ΜΕΛΑΣΑ ΚΑΙ ΜΕΛΙ.	53,6	48,1	11,4
222 ΣΠΟΡΟΙ-ΚΑΡΠΟΙ ΕΛΑΙΩΔΕΙΣ (ΓΙΑ ΦΥΤ.ΕΛΑΙΑ)	42,2	37,7	12,0
042 ΡΥΖΙ.	38,5	40,3	-4,4
035 ΨΑΡΙΑ ΑΠΟΞΗΡΑΜΕΝΑ,ΑΛΑΤΙΣΜΕΝΑ,ΣΕ ΑΛΜΗ	33,7	21,8	54,7
091 ΜΑΡΓΑΡΙΝΗ ΚΑΙ ΛΙΠΗ ΜΑΓΕΙΡΙΚΗΣ.	26,0	18,7	38,7
062 ΖΑΧΑΡΩΔΗ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ.	23,8	23,0	3,7
Σύνολο εξαγωγών τροφίμων	**2.281,8**	**2.101,9**	**8,6**

Πηγή: ΟΠΕ

Πίνακας 6. Εξαγωγές ηλεκτρολογικού-τηλεπικοινωνιακού εξοπλισμού

	8μηνο 2012	8μηνο 2011	%Δ
764 ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ,Μ.Α.Κ.	224,67	168,86	33,1
773 ΥΛΙΚΟ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΝΟΜΗ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ,Μ.Α.Κ.	209,83	171,64	22,3
813 ΣΥΣΚΕΥΕΣ & ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΦΩΤΙΣΜΟΥ,Μ.Α.Κ.	29,68	17,66	68,1
776 ΛΥΧΝΙΕΣ ΚΑΘΕ ΕΙΔΟΥΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΚΛΠ.	32,84	70,27	-53,3
716 ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΙ ΠΕΡΙΣΤΡΟΦΙΚΟΙ ΚΙΝΗΤΗΡΕΣ ΚΛΠ.	24,88	13,29	87,2
Σύνολο	***521,91***	***441,72***	***18,2***

5) Στα βασικά μέταλλα (Στάθμιση: 8,0%) σημειώθηκε μικρή πτώση της παραγωγής στο 9μηνο του 2012 κατά -5,4%, μετά την αύξησή της κατά 7,2% στο 9μηνο.'11. Ο δείκτης παραγωγής διατηρείται σε υψηλά επίπεδα, στο 92,9 στο 9μηνο.'12, από 100 το 2005. Η παραγωγή στον κλάδο επηρεάστηκε αρνητικά το 2012 από την συγκράτηση των εξαγωγών του που είχαν σημειώσει σημαντική αύξηση στα προηγούμενα έτη. Η εξέλιξη των εξαγωγών των βασικών μετάλλων το 2012 παρουσιάζεται στον Πίνακα 7.

Πίνακας 7. Εξαγωγές βασικών μετάλλων

	8μηνο 2012	8μηνο 2012	%Δ
684 ΑΡΓΙΛΙΟ.	706,68	743,27	-4,9
676 ΡΑΒΔΟΙ & ΕΙΔΗ ΚΑΘΟΡ.ΜΟΡΦΗΣ ΑΠΟ ΣΙΔ.Η ΧΑΛ.	308,19	371,92	-17,1
682 ΧΑΛΚΟΣ.	303,45	333,08	-8,9
285 ΜΕΤΑΛΛΕΥΜΑΤΑ ΑΛΟΥΜΙΝΙΟΥ ΚΑΙ ΑΛΟΥΜΙΝΑ.	188,75	60,33	212,9
Σύνολο	**1.507,07**	**1.508,60**	**-0,1**

6) ***Η παραγωγή προϊόντων από ελαστική και πλαστική ύλη (Στάθμιση: 4,2%),*** σημείωσε πτώση κατά -11,3% στο 9μηνο.'12, μετά την πτώση της κατά -8,0% στο 9μηνο.'11. Οι εξαγωγές του κλάδου σημείωσαν μικρή αύξηση στο 8μηνο.'12 (Πίνακας 8).

Πίνακας 8. Εξαγωγές προϊόντων από ελαστικές και πλαστικές ύλες

	8μηνο 2012	8μηνο 2012	%Δ
582 ΠΛΑΚΕΣ,ΦΥΛΛΑ,ΤΑΙΝΙΕΣ ΚΛΠ.ΑΠΟ ΠΛΑΣΤΙΚ.ΥΛΕΣ	156,43	161,54	-3,2
575 ΛΟΙΠΑ ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΣΕ ΠΡΩΤΟΓΕΝΕΙΣ ΜΟΡΦΕΣ.	131,88	140,33	-6,0
893 ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΠΛΑΣΤΙΚΕΣ ΥΛΕΣ,Μ.Α.Κ.	129,73	121,56	6,7
629 ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΚΑΟΥΤΣΟΥΚ,Μ.Α.Κ.	53,16	30,68	73,3
Σύνολο	**471,20**	**454,11**	**3,8**

7) Η παραγωγή χημικών προϊόντων (Στάθμιση: 5,3%) σημείωσε επίσης πτώση κατά -13,5% στο 9μηνο.'12, μετά την μικρή πτώση της κατά -1,7% στο 9μηνο.'11. Ο δείκτης παραγωγής διαμορφώνεται στο 73,8 στο 9μηνο.'12, παρά το ότι ο κλάδος αντιμετωπίζει με λιγότερες απώλειες από άλλους την βαθειά ύφεση στην ελληνική οικονομία. Οι εξαγωγές και αυτού του κλάδου σημειώνουν επίσης μικρή αύξηση στο 8μηνο.'12 (Πίνακας 9).

Πίνακας 9. Εξαγωγές χημικών προϊόντων

	8μηνο 2012	8μηνο 2012	%Δ
554 ΣΑΠΟΥΝΙΑ,ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ & ΣΤΙΛΒΩΣΕΩΣ	75,87	90,27	-16,0
533 ΒΑΦΕΣ,ΧΡΩΜΑΤΑ,ΒΕΡΝΙΚΙΑ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΕΙΣ ΥΛΕΣ.	73,17	59,93	22,1
572 ΠΟΛΥΜΕΡΗ ΣΤΥΡΕΝΙΟΥ ΣΕ ΠΡΩΤΟΓΕΝΕΙΣ ΜΟΡΦΕΣ	72,39	60,37	19,9
598 ΔΙΑΦΟΡΑ ΧΗΜΙΚΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ,Μ.Α.Κ.	71,59	70,81	1,1
531 ΟΡΓΑΝΙΚΕΣ ΣΥΝΘΕΤΙΚΕΣ ΧΡΩΣΤΙΚΕΣ ΥΛΕΣ-ΒΑΦΕΣ	33,97	25,77	31,8
574 ΠΟΛΥΑΚΕΤΑΛΕΣ,ΑΛΛΟΙ ΠΟΛΥΑΙΘ.,ΡΗΤΙΝΕΣ ΚΛΠ	33,32	33,43	-0,3
571 ΠΟΛΥΜΕΡΗ ΑΙΘΥΛΕΝΙΟΥ ΣΕ ΠΡΩΤΟΓΕΝΕΙΣ ΜΟΡΦΕΣ	26,23	26,84	-2,3
522 ΑΝΟΡΓΑΝΑ ΧΗΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ,ΟΞΕΙΔΙΑ & ΑΛΟΓΟΝ	24,57	24,03	2,3
Σύνολο	**411,10**	**391,45**	**5,0**

Όσον αφορά στον ***Γενικό Δείκτη της Βιομηχανικής Παραγωγής, μειώθηκε κατά -4,5% σε ετήσια βάση στο 9μηνο'12,*** έναντι πτώσης του κατά -6,9% στο 9μηνο'11. Η μείωση του Γενικού Δείκτη προήλθε από: (1) Την υποχώρηση της μεταποιητικής παραγωγής (-6,0%). (2) Την αύξηση της εξόρυξης λιγνίτη στο 9μηνο'12 κατά +7,6% δεδομένου ότι το 2011 σημειώθηκε σημαντική πτώση της παραγωγής, εξαιτίας απεργιών που καθήλωσαν τον κλάδο. (3) Τη μείωση της παραγωγής ηλεκτρικού ρεύματος κατά -2,0% στο 9μηνο.'12, από -9,4% στο 9μηνο του 2011, λόγω και των απεργιών και αναστατώσεων στη ΔΕΗ τους πρώτους μήνες του 2012 και το 2011.

Οικοδομική Δραστηριότητα: Αμβλύνθηκε ο ρυθμός μείωσης του ***όγκου της ιδιωτικής οικοδομικής δραστηριότητας της χώρας τον Αύγ.΄12, παρά το ότι η πτωτική πορεία συνεχίζεται με υψηλούς ρυθμούς.*** Συγκεκριμένα, παρουσίασε μείωση κατά -28,8% σε ετήσια βάση, έναντι πτώσης κατά -49,2% τον Ιούλ.΄12 (Ιούν.΄12: -40,0%), ενώ στο 8μηνο΄12 η πτώση της ιδιωτικής κατασκευαστικής δραστηριότητας ήταν -23,0% σε ετήσια βάση, μετά τη μεγάλη πτώση της κατά -39,4% στο 8μηνο ΄11.

Η διαμόρφωση της οικοδομικής δραστηριότητας στο 8μηνο΄12 αντανακλάται:

1) Στην μεγάλη πτώση της παραγωγής σκυροδέματος κατά -43,6% σε ετήσια βάση στο 9μηνο.΄12 (8μην.΄12: -44,1%), έναντι πτώσης της κατά -31,6% στο 9μηνο.΄11, όπως και στη μείωση της παραγωγής τσιμέντου κατά -16,2% στο 9μηνο.΄12 (8μηνο του 2012:-17,9%), έναντι -35,1% στο 9μηνο΄11.

2) Στη συνέχιση της μεγάλης πτώσης των επενδύσεων σε κατοικίες κατά -22,0% σε ετήσια βάση (σε σταθερές τιμές του 2005) το 2012, έναντι πτώσης τους κατά -23,6% κατά το 2011. Οι επενδύσεις σε κατοικίες υπολογίζεται ότι θα διαμορφωθούν σε € 5,53 δις το 2012, από € 7,45 δις το 2011, € 9,75 δις το 2010

Επενδύσεις σε Κατοικίες
(% μεταβολή, σε σταθερές τιμές)

2001	4,3
2006	31,4
2007	-9,0
2008	-28,2
2009	-23,5
2010	-18,0
2011	-23,6
2012*	-22,0
2013*	-8,0

* εκτιμήσεις Alpha Bank

Πηγή:ΕΛΣΤΑΤ.

και € 23,8 δις το 2006. Η κατακόρυφη πτώση των επενδύσεων σε κατοικίες φαίνεται στον Πίνακα.

3) Στην πτώση των συναλλαγών οικιστικών ακινήτων που έγιναν με τη διαμεσολάβηση του τραπεζικού συστήματος, οι οποίες υποχώρησαν στο 2ο 3μηνο΄12 στις 5.847 (-51,4% σε ετήσια βάση) από 12.043 και 18.711 στο 2ο 3μηνο΄του 11 και 10 αντίστοιχα (βλ. Διάγραμμα).

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος

Είναι ενδεικτικό ότι, ο αριθμός των οικιστικών μονάδων, που ολοκληρώθηκαν στο 7μηνο.΄12 αριθμούσε σε 12.622 από 17.073 στο 7μηνο΄11, σημειώνοντας πτώση κατά -26,1%, ενώ η μείωσή του ανέρχεται στο -80,9% έναντι του 7μήνου του 2007, όπως προκύπτει στον παρακάτω Πίνακα. Η εξέλιξη αυτή περιορίζει την υπερβάλλουσα προσφορά νέων κατοικιών προς πώληση.

Πίνακας . Αριθμός νέων κατοικιών

	2007	2010	2011	2012
Ιανουάριος	7.938	7.022	1.374	1.374
Φεβρουάριος	7.988	3.104	1.840	1.822
Μάρτιος	10.054	4.452	2.402	2.041
Απρίλιος	8.987	4.327	2.229	1.856
Μάιος	10.096	3.950	2.822	2.283
Ιούνιος	9.931	4.331	2.782	1.529
Ιούλιος	11.168	4.930	3.624	1.717
Αύγουστος	5.774	2.837	2.003	
Σεπτέμβριος	7.085	4.702	3.353	
Οκτώβριος	9.054	4.144	2.071	
Νοέμβριος	8.656	3.425	2.871	
Δεκέμβριος	7.134	5.101	2.593	
ΣΥΝΟΛΟ	**103.865**	**52.325**	**29.964**	**12.622**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Γενικά, η συνεχής επιβάρυνση του οικονομικού κλίματος στη χώρα και η μείωση της χρηματοδότησης του οικισμού από το τραπεζικό σύστημα, σε συνδυασμό με τη σημαντική περικοπή των εισοδημάτων και τη δραματική μείωση των κερδών αποτελούν τα αίτια της αποδυνάμωσης της ζήτησης για οικιστικά ακίνητα τα τελευταία τρία έτη.

Η ανάκαμψη στον κλάδο των ιδιωτικών κατασκευών δεν θα ήταν δυνατή σε ένα οικονομικό περιβάλλον σαν αυτό που επικράτησε στη χώρα στην περίοδο Σεπτεμβρίου 2011-Σεπτεμβρίου 2012, στο οποίο επικράτησε ένα χαμηλό επίπεδο της καταναλωτικής και επιχειρηματικής εμπιστοσύνης.

Όσον αφορά στην εξέλιξη της οικοδομικής δραστηριότητας στα γεωγραφικά διαμερίσματα της χώρας στο 8μηνο΄12, επισημαίνεται η μείωση της οικοδομικής δραστηριότητας σε όλα εκτός της Κεντρικής Μακεδονίας (+18,5%) γεωγραφικά διαμερίσματα. Μικρότερη σχετικά ήταν η μείωση της οικιστικής δραστηριότητας στην Κρήτη (-17,2%), στα Ιόνια Νησιά (-17,4%), στην Στερεά Ελλάδα (-22,0%), στα Νησιά του Βόρειου και Νότιου Αιγαίου (-21,5% και -22,8% αντίστοιχα). Απεναντίας σημαντική πτώση σημειώθηκε στην Πελοπόννησο (-42,2%), στη Θεσσαλία (-36,6%), στην Ανατολική Μακεδονία και τη Θράκη (-32,7%) στη Δυτική Μακεδονία (-31,0%) και στην Ήπειρο (-26,1%).

Ιδιαίτερη σημασία έχει η πτώση της οικοδομικής δραστηριότητας στην Αττική κατά -31,7% στο 8μηνο΄12, σημαντικά μεγαλύτερη της πτώσης του συνόλου της χώρας (-23,0%), δεδομένου ότι η ποσοστιαία συμμετοχή του Νομού Αττικής στη συνολική οικοδομική δραστηριότητα της χώρας ήταν στο 8μηνο΄12 από πλευράς αδειών ήταν 23,8% και από πλευράς επιφανείας και όγκου 21,6% και 21,3% αντίστοιχα.

Απασχόληση-Ανεργία με βάση την έρευνα εργατικού δυναμικού (ΕΕΔ) της ΕΛΣΤΑΤ: Σύμφωνα με τα μη εποχικά προσαρμοσμένα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, ***ο αριθμός των απασχολουμένων (15-74 ετών) σημείωσε πτώση κατά 87,3 χιλ. άτομα τον Αύγουστο του 2012*** έναντι αύξησης κατά 64,9 χιλ. τον Ιούλιο του 2012 και μείωσης κατά 68,8 χιλ. τον Ιούνιο του 2012 και διαμορφώθηκε στις 3.722,3 χιλ. τον Αύγ.'12 από 3.809,6 χιλ. τον Ιούλ.'12, 3.744,7 χιλ. τον Ιούν.'12 και 3.813,5 χιλ. τον Μάι.'12. Σε ετήσια βάση, ο αριθμός των απασχολουμένων ήταν μειωμένος κατά -7,6% τον Αύγ.'12 από -7,7% τον Ιούλ.'12, -9,8% τον Ιούν.'12 και -7,4% τον Μάι.'12. Επίσης, σύμφωνα με την έρευνα της ΕΛΣΤΑΤ, το ***εργατικό δυναμικό*** (απασχολούμενοι και άνεργοι) μειώθηκε κατά 61,7 χιλ. τον Αύγ.'12, έναντι αύξησής του κατά 64,8 χιλ. τον Ιούλ.'12 και μείωσης κατά 23,7 χιλ. τον Ιούν.'12.

Ο συνδυασμός των ανωτέρω τάσεων, οδήγησε σε ***νέα άνοδο του αριθμού των ανέργων*** στα 1.201,8 χιλ. άτομα τον Αύγ.'12 από 1.176,2 χιλ. άτομα τον Ιούλ.'12, 1.176,5 χιλ. άτομα τον Ιούν.'12 και 1.131,4 χιλ. άτομα τον Μάι.'12. Ως αποτέλεσμα, το ***ποσοστό ανεργίας αυξήθηκε*** στο 24,4% του εργατικού δυναμικού τον Αύγ.'12 από 23,6% τον Ιούλ.'12, 23,9% τον Ιούν.'12 και 22,9% τον Μάιο.'12. Για το έτος 2012 ως σύνολο το μέσο ποσοστό ανεργίας με βάση τις ΕΕΔ εκτιμάται τώρα στο 22,6% του εργατικού δυναμικού.

Εμπορευματικές Συναλλαγές (ΕΛΣΤΑΤ): ***Οι εξαγωγές αγαθών χωρίς πετρελαιοειδή,*** μειώθηκαν κατά -6,6% τον Σεπτ.'12, μετά από αύξησή τους κατά 28,8% τον Σεπτ.'11 και πτώση κατά -9,9% τον Σεπτ.'10. Ωστόσο εξακολουθούν να είναι αυξημένες κατά 4,7% στο 9μηνο.'12, μετά τη μεγάλη αύξησή τους κατά 14,7% στο 9μηνο.'11 και κατά 2,6% στο 9μηνο.'10. Δηλαδή οι εξαγωγές αγαθών χωρίς

πετρελαιοειδή ανήλθαν στα € 12,4 δις στο 9μηνο.'12 από € 11,8 δις στο 9μηνο.'11. Ειδικότερα, το 2012 σημειώνεται μεγάλη αύξηση των ***εξαγωγών αγαθών*** χωρίς πετρελαιοειδή προς τις τρίτες χώρες εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά 20,8% σε ετήσια βάση στο 9μηνο'12, από αύξησή τους κατά 16,0% σε ετήσια βάση και στο 9μηνο'11, ενώ και η πτώση των εξαγωγών προς τις χώρες της ΕΕ-27 διαμορφώθηκε στο -3,3% το 9μηνο'12, μετά τη μεγάλη αύξησή τους κατά 14,0% στο 9μηνο.'11.

Εξαγωγές χωρίς πετρελαιοειδή			
	2011	2012	%Δ 2012
Ιαν-Αύγ'12	10.407,7	11.051,7	6,2%
Σεπτέμβριος	1.419,9	1.325,9	-6,6%
9μηνο'12	11.827,6	12.377,6	4,7%
Εισαγωγές χωρίς πετρελαιοειδή			
	2011	2012	%Δ 2012
Ιαν-Αύγ'12	21.874,3	20.015,6	-8,5%
Σεπτέμβριος	2.871,5	2468,6	-14,0%
9μηνο'12	24.745,8	20.015,6	-19,1%
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ			

Στο κεφάλαιο για τη βιομηχανική παραγωγή ανωτέρω έχει ήδη γίνει αναφορά για την σημαντική εξαγωγική δραστηριότητα πολλών κλάδων παραγωγής, ενώ αύξηση των εξαγωγών σημειώνουν και άλλοι κλάδοι (αμυντική βιομηχανία και ναυπηγεία, μηχανολογικός εξοπλισμός και ηλεκτρικές μηχανές, μηχανολογικός εξοπλισμός θέρμανσης και ψύξης, ποτά αλκοολούχα και μη, ηλεκτρική ενέργεια, κ.ά.), όπως προκύπτει στον παρακάτω Πίνακα.

Πίνακας: Λοιπές Κύριες Εξαγωγές (€ εκατ.)				
		Ιαν-Αυγ'12	*Ιαν-Αυγ'11*	*% μεταβολή*
1	Ασβέστης, τσιμέντο, σκυρόδεμα	256,9	194,1	32,4%
2	Μηχανολογικός εξοπλισμός και ηλεκτρικές μηχανές	212,4	194,2	9,4%
3	Αμυντική βιομηχανία και ναυπηγεία	165,3	109,1	51,5%
4	Ηλεκτρική ενέργεια	162,8	76,8	112,0%
5	Σωλήνες από σίδερο και χαλκό	155,2	143,7	8,0%
6	Ποτά αλκοολούχα και μη	132,1	127,0	4,0%
7	Απορρίματα και θραύσματα μη σιδηρούχων	95,5	92,9	2,8%
8	Μηχανικός Εξοπλισμός θέρμανσης και ψύξης	79,2	99,8	-20,6%
	Μερικό Σύνολο εξαγωγών χώρας (1-8)	***1.259,4***	***1.037,6***	***21,4%***
	Σύνολο εξαγωγών χώρας χωρίς καύσιμα (λόγω αναθεώρησης στοιχείων από ΕΛΣΤΑΤ)	***11.051,7***	***10.407,8***	***6,2%***
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ και ΟΠΕ (Εξαγωγές κατά 3ψήφιο ΤΤΔΕ).				

Στον τομέα των εισαγωγών, ***οι εισαγωγές χωρίς πετρελαιοειδή*** σημείωσαν σημαντική πτώση στο 9μηνο'12 κατά -19,1% σε ετήσια βάση, έναντι της πτώσης τους κατά -11,6% στο 9μηνο.'11.

Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι οι καθαρές εξαγωγές, δηλαδή το εμπορικό ισοζύγιο χωρίς πετρελαιοειδή μειώθηκε κατά -38,2% στο 9μηνο.'12, μετά την πτώση του κατά -27,0% στο 9μηνο.'11.

Εξελίξεις στον Τουρισμό: Εξελίξεις στον Τουρισμό: Σύμφωνα με τα αναθεωρημένα στοιχεία του Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΣΕΤΕ), οι αφίξεις ξένων τουριστών στα κυριότερα αεροδρόμια της χώρας (με απευθείας αεροπορικές πτήσεις από το εξωτερικό) παρουσίασαν μείωση κατά -3,4% στο 10μην.΄12 σε ετήσια βάση (9μην.΄12: -2,5%, 8μην.΄12: -3,1% και 1ο 6μηνο΄12: -4,7%), έναντι αύξησής τους κατά +11,0% στο 10μηνο΄11. Σημειώνεται ότι ο αριθμός των αεροπορικών αφίξεων μειώθηκε κατά -13,9% σε ετήσια βάση τον Οκτ.΄12, ενώ τον Οκτ.΄11, είχε σημειωθεί αύξηση των αφίξεων κατά +2,4%.

Παράλληλα, σύμφωνα με τα στοιχεία της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας οι αφίξεις εξωτερικού, στο σύνολο των αεροδρομίων της χώρας, μειώθηκαν κατά -6,7% σε ετήσια βάση, στο 10μην.12, έναντι αύξησης τους κατά +7,8% στο 10μηνο.΄11.

Επίσης, σύμφωνα με την ΥΠΑ, οι αφίξεις κατοίκων εσωτερικού μειώθηκαν σημαντικά κατά -11,6% στο 10μηνο.'12 σε ετήσια βάση, μετά την πτώση τους κατά -8,8% και στο 10μηνο΄11.

Πίνακας: Αριθμός Αεροπορικών Αφίξεων (σε κύρια αεροδρόμια)					
	2010	2011	2012	2011/2010	2012/2011
Ιαν.	221.022	215.754	191.414	-2,38%	-11,28%
Φεβρ.	169.100	171.184	149.828	1,23%	-12,48%
Μάρτ.	259.614	217.936	215.210	-16,05%	-1,25%
Απρ.	437.233	525.732	533.848	20,24%	1,54%
Μάιος	1.208.994	1.303.006	1.198.135	7,78%	-8,05%
Ιούν.	1.541.752	1.818.411	1.752.502	17,94%	-3,62%
Ιουλ.	2.031.474	2.332.296	2.279.140	14,81%	-2,28%
Αύγ.	2.034.531	2.249.466	2.245.200	10,56%	-0,19%
Σεπτ.	1.552.599	1.726.873	1.720.135	11,22%	-0,39%
Οκτ.	761.718	780.086	671.601	2,41%	-13,91%
Σύνολο	**10.218.037**	**11.340.744**	**10.957.013**	**10,99%**	**-3,38%**
Πηγή: ΣΕΤΕ.					

Κατά τον ΣΕΤΕ, η μεγαλύτερη αύξηση των διεθνών αφίξεων στο 10μηνο'12 σε ετήσια βάση σημειώθηκε στα αεροδρόμια: Κεφαλονιάς και Κέρκυρας (+13,1% και +6,4%), των Χανίων (+8,8%), της Μυκόνου (+6,9%), της Θεσσαλονίκης (+6,4%) και της Σκιάθου (+4,2%). Αντίθετα, σημαντική μείωση συνεχίζει να παρατηρείται στις αφίξεις στο αεροδρόμιο των Αθηνών (-12,1%) και ακολουθούν σε διακριτές μειώσεις τα αεροδρόμια της Καβάλας (-14,7%), της Ρόδου και Κω (-7,3% και -5,7%) και στα αεροδρόμια της Σάμου (-8,6%), του Ηρακλείου Κρήτης (-2,5%), του Ακτίου (-1,4%), της Σαντορίνης (-1,0%).

Σύμφωνα επίσης με τον ΣΕΤΕ, οι κύριες ανταγωνίστριες χώρες σημείωσαν στο 8μηνο΄12 αύξηση του εισερχόμενου τουρισμού κατά 2,0% η Ισπανία και η Κύπρος και κατά 3,6% η Κροατία (7μηνο΄12). Απεναντίας, μείωση της τουριστικής κίνησης παρουσιάζει η Τουρκία (7μηνο΄12: -2,3%), η οποία συγκεντρώνει σχεδόν 30 εκατ. τουρίστες, έναντι 16,4 εκατ. η Ελλάδα (βλ. Διάγραμμα).

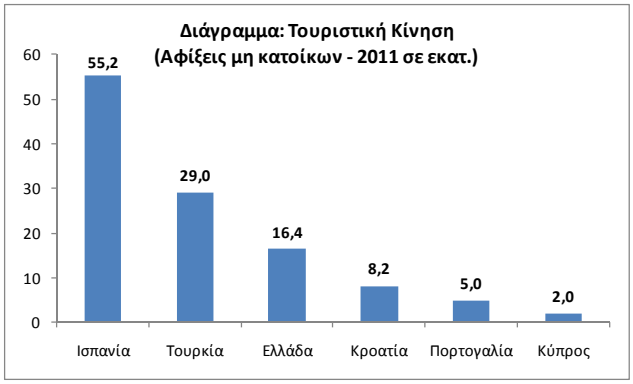

Θετικά στον ελληνικό τουρισμό επιδρά η ταχεία ανάπτυξη του παγκόσμιου τουρισμού το 2010, 2011 και στο 8μην.΄12, με αύξηση των αφίξεων κατά +5%

έως +7% σε ετήσια βάση, σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Τουρισμού. Ειδικότερα ο παγκόσμιος τουρισμός, βάσει διεθνών αφίξεων, αυξήθηκε το 2011 κατά +6,0% έναντι αύξησης του παγκόσμιου ΑΕΠ κατά 5,1%. Επίσης, το 2010 ο ρυθμός αύξησης των αλλοδαπών τουριστών αυξήθηκε κατά 5,0% έναντι αυξήσεως του παγκόσμιου ΑΕΠ κατά 3,8%, ενώ στο 8μηνο΄12 η διεθνής τουριστική επίδοση αυξήθηκε κατά +4,0% έναντι εκτίμησης για αύξηση του παγκόσμιου ΑΕΠ κατά +3,1% το 2012.

Πίνακας: Επίδοση Παγκόσμιου Τουρισμού
(% σωρευτική μεταβολή)

Διεθνείς Αφίξεις	2010	2011	2012 (8μηνο)
Κόσμος	6,6	5,0	4,1
Ευρώπη	3,1	6,7	3,4
Βόρεια	1,8	5,3	0,2
Δυτική	3,9	4,3	3,3
Νότια-Μεσογειακή	2,8	7,6	1,4
Νοτιο-Ανατολ. Ασία	12,5	10,6	7,9
Βορειο-Ανατολ. Ασία	13,8	3,8	7,0
Ωκεανία	6,1	0,9	4,8
Αμερική	6,3	4,1	3,6
Βόρεια	6,6	3,0	2,5
Νότια	10,0	9,4	5,8
Καραιβική	1,6	2,9	4,8
Κεντρ. Αμερική	3,5	4,4	6,6
Βόρεια Αφρική	6,7	-9,1	10,2
Μέση Ανατολή	13	-6,8	-1,4

Πηγή: UNWTO, World Tourism Barometer Νοέμβριος 2012.

Όπως προκύπτει από τον σχετικό Πίνακα, ο τουρισμός των αναδυόμενων αγορών αυξήθηκε κατά +3,6% και των προηγμένων κατά +4,6%. Εντονότερη τουριστική κίνηση παρουσίασε η Ασία, οι τουριστικές περιοχές του Ειρηνικού Ωκεανού, ακολουθούμενες από την Αμερική και την Ευρώπη.

Η Ευρώπη, παρά την οικονομική κρίση που πλήττει την νότιο περιοχή της, σημείωσε αύξηση των διεθνών αφίξεων κατά +3,4% στο 8μην.΄12 σε ετήσια βάση, με την Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη να παρουσιάζουν άνοδο κατά +9,2%. Αντίθεα, ισχνή τουριστική κίνηση σημείωσαν η Βόρειος και η Νότιος Ευρώπη κατά +0,2% και +1,4% αντίστοιχα.

Πληθωρισμός: Ο ***πληθωρισμός,*** με βάση τον ΔΤΚ, ***ανήλθε στο 1,6% τον Οκτ.'12*** από 0,9% τον Σεπτ.'12**,** 1,7% τον Αύγ.'12, 1,3% τον Ιούλ.'12 και 3,0% τον Οκτ.'11.

Η αύξηση του πληθωρισμού τον Οκτώβριο του 2012, οφείλεται: α) Στην αυξητική επίπτωση κατά +0,81 π.μ από τις τιμές πετρελαίου & βενζίνης, με σημαντική συμβολή από την αύξηση του φόρου στο πετρέλαιο θέρμανσης. β) Στην αυξητική επίπτωση των τιμών ένδυσης & υπόδησης κατά +0,04 π.μ. γ) Στην πτωτική επίπτωση από τις τιμές των φρούτων-λαχανικών-πατάτας κατά -0,11 π.μ. δ) Την πτωτική επίπτωση από μειώσεις τιμών σε προϊόντα με μικρή συμμετοχή στη ΔΤΚ κατά -0,02 π.μ.

Για τους ίδιους ανωτέρω λόγους ***ο πληθωρισμός με βάση τον εναρμονισμένο ΔΤΚ*** διαμορφώθηκε στο 0,9% τον Οκτώβριο του 2012, από 0,3% τον Σεπτ.'12 και 1,2% τον Αύγ.'12.

Ωστόσο, ο ***δομικός πληθωρισμός (που δεν επηρεάζεται από τις αυξομειώσεις στις τιμές των καυσίμων και των φρέσκων φρούτων και λαχανικά) διατηρήθηκε σε αρνητικό επίπεδο, στο -0,3% τον Οκτ.'12, όπως και τον Σεπτ.'12,*** από +0,5% τον Αύγ.'12 και +0,6% τον Ιούλ.'12.

Επιπλέον του πετρελαίου θέρμανσης, σημαντικές αυξήσεις τιμών που επηρεάζουν τον ετήσιο πληθωρισμό στο 12μηνο που έληξε τον Οκτ.'12 σημειώθηκαν στο ηλεκτρικό ρεύμα (16,3%), τα τέλη κυκλοφορίας-διόδια (9,7%), τα νοσοκομεία και οι κλινικές (3,2%), κ.ά.

Συμβολή στον Πληθωρισμό Κύριων Κατηγοριών Προϊόντων

Αγαθά και Υπηρεσίες	% μεταβολή τιμών Οκτ'11/ Οκτ'10	Επίπτωση στον πληθωρισμό Οκτ'11	% μεταβολή τιμών Οκτ'12/ Οκτ'11	Επίπτωση στον πληθωρισμό Οκτ'12
Δημητριακά και παρασκευάσματα	3,4	0,08	-0,5	-0,01
Γαλακτοκομικά και Αυγά	3,4	0,09	1,7	0,04
Λαχανικά (νωπά)	-1,4	-0,01	3,0	0,03
Κρέατα γενικά	1,2	0,04	1,7	0,06
Ψάρια (γενικά)	7,4	0,07	1,5	0,02
Ένδυση και υπόδηση	2,3	0,20	1,9	0,17
Νοσοκομεία & κλινικές	6,1	0,06	3,2	0,04
Ηλεκτρικό Ρεύμα	3,4	0,06	16,3	0,31
Πετρέλαιο Θέρμανσης	34,2	0,81	45,2	1,40
Καύσιμα αυτοκινήτου	10,2	0,59	6,6	0,41
Εστιατόρια-Ζαχαροπλαστεία-Καφενεία-Κυλικεία	3,4	0,36	0,4	0,05
Αυτοκίνητα	-6,5	-0,27	-1,7	-0,06
Τηλεφωνικές υπηρεσίες	0,7	0,03	-1,9	-0,08
Ενοίκια Κατοικιών	0,4	0,01	-3,0	-0,10
Τέλη κυκλοφορίας - διόδια	-8,9	-0,08	9,7	0,08
Ασφάλιστρα μεταφορών	4,9	0,09	-1,2	-0,02
Οικιακές Υπηρεσίες	1,4	0,02	-8,0	-0,10
Οπτικοακουστικός εξοπλισμός-υπολογιστές	-4,7	-0,04	-5,6	-0,05
Φάρμακα	-5,2	-0,05	-5,8	-0,06
Δίδακτρα	-0,9	-0,03	-3,5	-0,10
Έξοδα ξενοδοχείων	-7,2	-0,04	-9,2	-0,05

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ.

Με βάση τις ανωτέρω εξελίξεις, ο μέσος πληθωρισμός με βάση το ΔΤΚ εκτιμάται τώρα στο 1,6% το 2012 και στο 1,0% το 2013 (-0,2% τον Δεκ.'2013), από 3,4% το 2011. Επίσης, ο μέσος πληθωρισμός με βάση τον Εναρμονισμένο ΔΤΚ αναμένεται να διαμορφωθεί στο 1,1% το 2012 και στο 0,3% το 2013 (-0,4% τον Δεκ.'2013), από 3,1% το 2011. Οι εκτιμήσεις για το 2013 στηρίζονται στην υπόθεση ότι οι διεθνείς τιμές του πετρελαίου σε ευρώ θα διαμορφωθούν με όχι μεγάλες αποκλίσεις από τις τιμές του το 2012.

Παγκόσμια Οικονομία

Φθινοπωρινές Προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (ΕΕ): ***Οι προβλέψεις της Επιτροπής για την πορεία της οικονομίας της ΖτΕ*** είναι τώρα αναθεωρημένες σημαντικά προς τα κάτω ιδιαίτερα για το 2013, σε σχέση με τις προηγούμενες εκτιμήσεις της, τον Μάιο ΄11. Η συνεχιζόμενη χρηματοπιστωτική κρίση σε συνδυασμό με την εντεινόμενη κρίση χρέους στη ΖτΕ εξακολουθεί να επιδρά αρνητικά στην οικονομική δραστηριότητα και την απασχόληση, επιδεινώνοντας το επιχειρηματικό κλίμα και την καταναλωτική εμπιστοσύνη.

Σταδιακή και πολύ περιορισμένη ανάκαμψη της οικονομίας της ΖτΕ αναμένεται από το 1ο 6μηνο.΄13, όταν η διόρθωση των ανισορροπιών στις χώρες της ΖτΕ και η εφαρμογή των μέτρων

δημοσιονομικής προσαρμογής αναμένεται να εξομαλύνουν τις συνθήκες στις χρηματαγορές και να αποκαταστήσουν την εμπιστοσύνη των επενδυτών και των καταναλωτών. Η παρατεταμένη επιβράδυνση της οικονομίας της ΖτΕ οφείλεται και στην αδυναμία τόνωσης της εγχώριας ζήτησης στις πλεονασματικές χώρες της ΖτΕ, καθώς και στην αδυναμία περαιτέρω ενίσχυσης της ανάπτυξης της παγκόσμιας οικονομίας. Η τελευταία, θα συνεχίσει να αναπτύσσεται με μειωμένο ρυθμό μέχρι το τέλος του 2012. Η ΕΕ αναγνωρίζει ότι οι παρεμβατικές πολιτικές και η αποτελεσματική πολιτική της ΕΚΤ βελτίωσαν τις συνθήκες στις χρηματαγορές, αν και προσωρινά, καθώς η πολύ περιορισμένη πιστωτική επέκταση και η εντεινόμενη ύφεση στις χώρες της περιφέρειας δεν επιτρέπουν άμεσα την ανάκαμψη της οικονομίας της ΖτΕ.

Με βάση τα ανωτέρω, το ΑΕΠ της ΖτΕ εκτιμάται να μειωθεί κατά -0,4% το 2012, ενώ το 2013 η οικονομία θα αναπτυχθεί μόλις κατά 0,1%, έναντι εκτιμήσεων για αύξηση του ΑΕΠ κατά 1,0% τον Μάιο΄12. Η ΕΕ εκτιμά ότι στο 1^{ο} 6μηνο.΄13 η οικονομία θα συνεχίζει να επιβραδύνεται. Ωστόσο οι διαρθρωτικές πολιτικές και η επίλυση των ανισορροπιών στη ΖτΕ θα φέρουν θετικά αποτελέσματα και το 2014 αναμένεται ανάπτυξη κατά 1,5%, αν και παραμένει σε χαμηλότερο επίπεδο από αυτό πριν της κρίσης. Η εγχώρια ζήτηση θα συνεχίσει να συμβάλλει αρνητικά στο ΑΕΠ μέχρι και το 1^{ο} 6μηνο.΄13 (2012: -0,7 π.μ., 2013: 0 π.μ.), ενώ αντίθετα, ο εξαγωγικός τομέας θα στηρίξει την ανάπτυξη (2012: 0,9 π.μ., 2013: 0,5 π.μ.). Η ιδιωτική κατανάλωση προβλέπεται να μειωθεί κατά -1,0% και -0,4% το 2012 και το 2013, λόγω της περαιτέρω μείωσης της απασχόλησης (2012: -0,8%, 2013: -0,5%), της συμπίεσης των πραγματικών μισθών και της αύξησης της φορολογίας. Σημαντικό πρόβλημα παραμένει η συνεχής άνοδος του ποσοστού ανεργίας στο 11,3% το 2012 και 11,8% το 2013, ενώ αξιοσημείωτη είναι η αύξηση του ποσοστού στην Ελλάδα, στο 24,0% το 2013 και την Ισπανία (2013: 26,6%). Ανησυχητική είναι δε η αύξηση του ποσοστού των μακροχρόνιων ανέργων αλλά και της ανεργίας των νέων σε όλη την ΖτΕ, η οποία αν δεν αντιμετωπισθεί υπάρχει ο κίνδυνος διαρθρωτικής ανεργίας.

Όσον αφορά τις χώρες οι οποίες εφαρμόζουν έντονη δημοσιονομική προσαρμογή, όπως η Ισπανία, η Ελλάδα, η Πορτογαλία και η Ιταλία, εκτιμάται ότι θα παραμείνουν σε ύφεση και το 2013, ενώ η Ιρλανδία αποτελεί εξαίρεση καθώς το ΑΕΠ προβλέπεται να αυξηθεί ήδη από το 2012 κατά 0,4%. Επίσης, και στη Γαλλία η ανάπτυξη θα είναι πολύ περιορισμένη, καθώς η εγχώρια ζήτηση θα παραμείνει αδύναμη ενώ και ο εξαγωγικός τομέας θα έχει μικρή μόνο θετική επίπτωση στο ΑΕΠ το 2012 (0,5 π.μ.) και το 2013 (0,3 π.μ.). ***Η οικονομία της Γερμανίας*** εκτιμάται ότι θα σημειώσει αρνητική ανάπτυξη στο 2^{ο} 6μηνο.΄12, με αποτέλεσμα την συγκράτηση της αύξησης του ΑΕΠ στο +0,8% το 2012, με πτώση των επενδύσεων παγίου κεφαλαίου κατά -1,2% και αύξηση της ιδιωτικής κατανάλωσης μόνο κατά 1,0%.

Η ιδιωτική κατανάλωση θα συνεχίσει να αυξάνεται με πολύ χαμηλό ρυθμό, κατά 1,0% και το 2013, όπου η αύξηση του ΑΕΠ θα στηριχθεί κυρίως στην αύξηση των επενδύσεων κατά 1,9% με τις καθαρές εξαγωγές να έχουν αρνητική επίπτωση στην αύξηση του ΑΕΠ κατά -0,2 ποσοστιαίες μονάδες, έναντι θετικής επίπτωσης κατά 0,7 π.μ. το 2012. Επομένως, η Γερμανία θα επηρεαστεί αρνητικά το 2013 από την επιβράδυνση της παγκόσμιας ζήτησης για εξαγωγές αλλά και από την ύφεση στις οικονομίες των χωρών της ΖτΕ. Τέλος, η οικονομία της Γερμανίας θα επανέλθει σε υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης από το 2014, με αύξηση του ΑΕΠ κατά 2,0% και με αύξηση της ιδιωτικής κατανάλωσης και των επενδύσεων κατά 1,6% και 4,1% αντίστοιχα, ενώ η επίπτωση των καθαρών εξαγωγών στην αύξηση του ΑΕΠ το 2014 θα είναι μηδενική.

Πίνακας. Φθινοπωρινές Προβλέψεις Ευρωπαικής Επιτροπής

	ΑΕΠ			Πληθωρισμός			Ανεργία		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014
ΖτΕ	**-0,4**	**0,1**	**1,4**	**2,5**	**1,8**	**1,6**	**11,3**	**11,8**	**11,7**
Γερμανία	0,8	0,8	2,0	2,1	1,9	1,8	5,5	5,6	5,5
Γαλλία	0,2	0,4	1,2	2,3	1,7	1,7	10,2	10,7	10,7
Ολλανδία	-0,3	0,3	1,4	2,8	2,4	1,6	5,4	6,1	6,2
Ιταλία	-2,3	-0,5	0,8	3,3	2,0	1,7	10,6	11,5	11,8
Ισπανία	-1,4	-1,4	0,8	2,5	2,1	1,3	25,1	26,6	26,1
Ιρλανδία	0,4	1,1	2,2	2,0	1,3	1,4	14,8	14,7	14,2
Ελλάδα	-6,0	-4,2	0,6	1,1	-0,8	-0,4	23,6	24,0	22,2
Πορτογαλία	-3,0	-1,0	0,8	2,9	0,9	1,3	15,5	16,4	15,9
Ην. Βασίλειο	-0,3	0,9	2,0	2,7	2,1	1,9	7,9	8,0	7,8
ΗΠΑ	**2,1**	**2,3**	**2,6**	**2,1**	**2,0**	**2,1**	**8,2**	**7,9**	**7,5**
Ιαπωνία	**2,0**	**0,8**	**1,9**	**-0,2**	**-0,1**	**0,2**	**4,8**	**4,7**	**4,6**

	Έλλειμμα (ως % του ΑΕΠ)			Χρέος (ως % του ΑΕΠ)		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014
ΖτΕ	**-3,3**	**-2,6**	**-2,5**	**92,9**	**94,5**	**94,3**
Γερμανία	-0,2	-0,2	0,0	81,7	80,8	78,4
Γαλλία	-4,5	-3,5	-3,5	90,0	92,7	93,8
Ιταλία	-2,9	-2,1	-2,1	126,5	127,6	126,5
Ισπανία	-8,0	-6,0	-6,4	86,1	92,7	97,1
Ιρλανδία	-8,4	-7,5	-5,0	117,6	122,5	119,2
Ελλάδα	**-6,8**	**-5,5**	**-4,6**	**176,7**	**188,4**	**188,9**
Πορτογαλία	-5,0	-4,5	-2,5	119,1	123,5	123,5
Ολλανδία	-3,7	-2,9	-3,2	68,8	69,3	70,3
ΕΕ-27	-3,6	-3,2	-2,9	86,8	88,5	88,6
Ην. Βασίλειο	-6,2	-7,2	-5,9	88,7	93,2	95,1

Πηγή: Ε.Επιτροπή, Φθινοπωρινές Προβλέψεις

Στις ΗΠΑ, το 1^{ο} 6μηνο.΄12 η οικονομία επιβραδύνθηκε, ωστόσο αναμένεται σταδιακή ανάκαμψη ήδη από το 2^{ο} 6μηνο.΄12, λόγω της σταθεροποίησης της αγοράς ακινήτων και της αγοράς εργασίας. Ωστόσο, καθοριστική σημασία για την περαιτέρω ανάκαμψη της οικονομίας είναι η αποτελεσματική αντιμετώπιση του προβλήματος που προκύπτει από την πολιτική του δημοσιονομικού γκρεμού (fiscal cliff) , δηλαδή της σχεδιαζόμενης στον Π2012-2013 αύξησης της φορολογίας και περιορισμού των δαπανών (ύψους 4,5%-5% του ΑΕΠ) που πρέπει να εφαρμοσθεί από τον Ιανουάριο 2013. Εάν επιλυθεί το πρόβλημα αυτό, τότε το ΑΕΠ των ΗΠΑ εκτιμάται να αυξηθεί κατά 2,1% το 2012 και κατά 2,3% το 2013.

Σημαντική ανάκαμψη εκτιμάται για την οικονομία της Ιαπωνίας με αύξηση του ΑΕΠ κατά 2,0% το 2012 (παρά τη σημαντική πτώση του στο 3^{ο} 3μηνο.'12), από πτώση κατά -0,8% το 2011, ενώ το 2013 η οικονομία θα επιβραδυνθεί σημαντικά, με αύξηση του ΑΕΠ μόλις κατά 0,8%. Τέλος, η ΕΕ εκτιμά ότι οι αναπτυσσόμενος οικονομίες όπως η Κίνα και η Ρωσία θα συνεχίσουν την δυναμική αναπτυξιακή τους πορεία ε αύξηση του ΑΕΠ της Κίνας κατά 7,7%

το 2012 και το 2013 και κατά 7,8% το 2014 και με αύξηση του ΑΕΠ της Ρωσίας κατά 3,7% το 2012, 3,9% το 2013 και 4,0% το 2014.

Η αύξηση του παγκόσμιου ΑΕΠ το 2012 εκτιμάται τώρα στο 3,1, το 2013 στο 3,3% και το 2014 στο 3,9%.

Ο πληθωρισμός επηρεάζεται από τις διακυμάνσεις στις τιμές του πετρελαίου και τις αυξήσεις στις τιμές των τροφίμων, που οδήγησαν σε αύξηση των έμμεσων φόρων και συνεπαγόμενα, προκάλεσαν αύξηση του πληθωρισμού κατά 0,4 π.μ. τον Ιούλ.-Αύγ.΄12. Ως εκ τούτου, αναμένεται αύξηση του πληθωρισμού στο 2,5% το 2012 και υποχώρηση στο 1,8% το 2013 και 1,6% το 2014.

Η δημοσιονομική προσαρμογή θα συνεχισθεί τα επόμενα έτη και θα οδηγήσει σε νέα μείωση του ελλείμματος της γενικής κυβέρνησης στη ΖτΕ στο -3,3% του ΑΕΠ το 2012 και -2,6% το 2013, από -4,1% του ΑΕΠ το 2011 και παρά την ύφεση στην οικονομία. Η βελτίωση το 2012 θα προέλθει κυρίως από την αύξηση των εσόδων στο 46,2% του ΑΕΠ (κατά 0,8 π.μ. περισσότερο έναντι του 2011). Οι δαπάνες ως ποσοστό του ΑΕΠ προβλέπεται να σταθεροποιηθούν στο 49,5% το 2012, όπως και το 2011 και στο 49,4% το 2013. Ωστόσο, το χρέος συνεχίζει να αυξάνεται, λόγω και της πτώσης του ονομαστικού ΑΕΠ, της αύξησης των πληρωμών για τόκους αλλά και του πληθωρισμού. Η Επιτροπή εκτιμά ότι θα ανέλθει στο 92,9% του ΑΕΠ το 2012 και 94,5% το 2013, προτού αρχίσει να υποχωρεί στο 94,3% του ΑΕΠ το 2014.

ΗΠΑ: Ο ***δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης Reuters/ UoMichigan*** ενισχύθηκε περαιτέρω στο 84,9 (το υψηλότερο επίπεδο των 5 τελευταίων ετών) το Νοέμ.'12 από 82,6 τον Οκτ.'12, 78,3 το Σεπτ.'12, και 74,3 τον Αύγ.'12 λόγω, της υποχώρησης της τιμής της βενζίνης και της βελτίωσης των συνθηκών στις αγορές κατοικίας και εργασίας.

Το ***έλλειμμα του εμπορικού ισοζυγίου*** διαμορφώθηκε στα $ 415,49 δις τον Ιαν-Σεπτ'12, έναντι $ 413,60 δις τον Ιαν-Σεπτ'11. Οι ***εξαγωγές*** αυξήθηκαν κατά 4,9% σε ετήσια βάση τον Ιαν-Σεπτ'12, ενώ αντίστοιχα οι ***εισαγωγές*** αυξήθηκαν κατά 4,0%.

Οι ***αιτήσεις για εγγραφή στα ταμεία ανεργίας μειώθηκαν κατά 8 χιλ. στις 355 χιλ. την εβδομάδα που έληξε την 03.11.2012.*** Επίσης, ο μέσος 4 εβδομάδων διαμορφώθηκε στις 370,5 χιλ. και διαμορφώνεται σταθερά κάτω από το κρίσιμο όριο των 400 χιλ. που σηματοδοτεί σταθερή ανάπτυξη στην οικονομία.

ΗΠΑ - Προβλέψεις Βασικών Μακροοικονομικών Μεγεθών			
	2012	2013	2014
ΑΕΠ	2,1	2,3	2,6
Ιδιωτική Κατανάλωση	1,9	2,0	2,2
Δημόσια Κατανάλωση	-1,6	-0,4	0,0
Εξαγωγές	4,4	6,2	6,3
Εισαγωγές	3,8	5,3	7,6
Πληθωρισμός (ΔΤΚ)	2,1	2,0	2,1
Ανεργία	8,2	7,9	7,5
Πηγή: European Commision, Autumn Forecasts 2012			

Στον ανωτέρω πίνακα απεικονίζονται οι πρόσφατες προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τα βασικά μακροοικονομικά μεγέθη των ΗΠΑ. Όπως προβλέπεται, το ΑΕΠ θα αυξηθεί με ρυθμό άνω του 2,0% το 2013 και 2014. Η ιδιωτική κατανάλωση επίσης θα αυξάνεται ικανοποιητικά τα επόμενα δύο έτη, ενώ ο ρυθμός μεταβολής της δημόσιας κατανάλωσης θα μειωθεί. Οι εξαγωγές και εισαγωγές θα αυξηθούν με ρυθμούς 6,3% και 7,6% αντίστοιχα το 2014. Ο πληθωρισμός θα διατηρηθεί κοντά στο στόχο της Ομοσπονδιακής Τράπεζας, δηλαδή περί του 2,0%, ενώ το ποσοστό ανεργίας δεν εκτιμάται ότι θα έχει σημαντική υποχώρηση.

ΖτΕ: ***Η εξέλιξη της βιομηχανικής παραγωγής είναι απογοητευτική, καθώς μειώθηκε κατά -2,5% σε μηνιαία βάση τον Σεπ.΄12 (μεγαλύτερη πτώση από τον Ιαν.΄09), έναντι ικανοποιητικής αύξησης κατά 0,9% τον Αύγ.΄12.*** Σε ετήσια βάση η παραγωγή μειώθηκε κατά -2,3%, από -1,3% τον Αύγ.΄12. Η ραγδαία πτώση της παραγωγής σε μηνιαία βάση οφείλεται κυρίως στην αντιστροφή της αυξητικής πορείας της παραγωγής διαρκών καταναλωτικών αγαθών, που μειώθηκε κατά -4,3%, έναντι αύξησης 3,0% τον Αύγ.΄12. Ωστόσο, η αύξηση της παραγωγής τους προηγούμενους μήνες είχε ως αποτέλεσμα εντέλει την αύξηση της παραγωγής κατά 0,3% σε 3μηνιαία βάση το 3ο 3μηνο.΄12, έναντι πτώσης -0,5% το 2ο 3μηνο.΄12. Παρ΄όλα αυτά, η ύφεση της οικονομίας είναι αναπόφευκτη το τελευταίο 3μηνο του έτους, όπως δείχνουν και οι δείκτες οικονομικής συγκυρίας. Η Ε.Επιτροπή στις φθινοπωρινές προβλέψεις εκτιμά ότι οι επενδύσεις παγίου κεφαλαίου δεν θα ανακάμψουν άμεσα, και θα έχουν σχεδόν μηδενική ανάπτυξη, κατά 0,1% το 2013, έναντι πτώσης 2,2% το 2012.

Όσον αφορά στις επιμέρους οικονομίες, η παραγωγή μειώθηκε τον Σεπ.΄12 σε μηνιαία βάση σε όλες σχεδόν τις οικονομίες, ακόμα και στη Γερμανία. Ειδικότερα, η παραγωγή μειώθηκε σε μηναία βάση στη Γερμανία (Σεπ.΄12: -2,1%, Αύγ.΄12: -0,2%), τη Γαλλία (Σεπ.΄12: -2,7%, Αύγ.΄12: 1,8%), την Ιταλία (Σεπ.΄12: -1,5%, Αύγ.΄12: 1,7%), την Ισπανία (Σεπ.΄12: -2,8%, Αύγ.΄12: 1,6%), την Ελλάδα (Σεπ.΄12: -4,4%, Αύγ.΄12: 1,9%). Επίσης, μεγάλη ήταν η πτώση της παραγωγής στην Πορτογαλία κατά -12% σε μηνιαία βάση τον Σεπ.΄12, και κατά -8,8% σε ετήσια βάση αλλά και την Ιρλανδία (κατά -12,6% σε μηνιαία βάση και -12,8% σε ετήσια βάση τον Σεπ.΄12).

Ενδεικτική εξέλιξη της επιδείνωσης της παραγωγής είναι η χειροτέρευση του δείκτη κλίματος των επενδυτών ZEW στο -15,7 τον Νοέμ.΄12, από -11,5 τον Οκτ.΄12, δείχνοντας ότι οι επενδυτές φαίνονται και πάλι απαισιόδοξοι για τις χρηματοοικονομικές συνθήκες και για την αναπτυξιακή πορεία της οικονομίας της Γερμανίας.

Ιαπωνία: ***Το ΑΕΠ της Ιαπωνίας μειώθηκε το 3ο 3μηνο.΄12, μετά από δύο συνεχή 3μηνα αύξησής του, επιβεβαιώνοντας τις εκτιμήσεις ότι η επιβράδυνση της παγκόσμιας οικονομίας και η πολιτική ένταση με την Κίνα επιδρούν αρνητικά στην ανάπτυξη της χώρας. Το***

ΑΕΠ μειώθηκε, όπως αναμενόταν, κατά -0,9% σε 3μηνιαία βάση (-3,5% σε ετησιοποιημένη βάση), από σχεδόν μηδενική αύξηση κατά 0,1% το 2ο 3μηνο.΄12. Σε ετήσια βάση το ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 0,1%, από +3,3% το 2ο 3μηνο.΄12. Η μείωση οφείλεται στην μεγαλύτερη του αναμενομένου πτώση των κεφαλαιακών επενδύσεων, ενώ και ο εξαγωγικός τομέας είχε αρνητική συμβολή στο ΑΕΠ, καθώς επλήγησαν οι εξαγωγές μεγάλων βιομηχανιών αυτοκινήτων, όπως η Nissan Motor Corp, αλλά και εταιριών παραγωγής ηλεκτρονικών συσκευών, όπως η Sony Copr. Ειδικότερα:

α) Η κατανάλωση των νοικοκυριών, που αποτελεί το 60% του ΑΕΠ, μειώθηκε κατά -0,5% σε 3μηνιαία βάση το 3ο 3μηνο.΄12, έναντι μείωσης κατά -0,1% το 2ο 3μηνο.΄12, εξέλιξη που οφείλεται και στη διακοπή της επιχορήγησης για δαπάνη σε αυτοκίνητα.

Ιαπωνία: ΑΕΠ						
	% 3μηνιαία βάση			% ετήσια βάση		
	3ο 3μηνο '12	2ο 3μηνο '12	1ο 3μηνο '12	3ο 3μηνο '12	2ο 3μηνο '12	1ο 3μηνο '12
ΑΕΠ	**-0,9**	0,1	1,3	**0,1**	3,3	2,9
Κατανάλωση Νοικοκυριών	**-0,5**	-0,1	1,2	**1,2**	3,3	3,8
Επιχ. Επενδύσεις	**-1,0**	1,4	-0,5	**2,8**	5,0	3,9
Επενδ. σε Κατοικίες	**0,9**	1,5	-1,1	**1,4**	4,5	0,0
Εξαγωγές	**-5,0**	1,3	3,3	**-4,9**	9,2	1,0
Εισαγωγές	**-0,3**	1,8	2,2	**4,7**	8,9	6,7
Πηγή: Cabinet Office, Government of Japan						

β) Οι επενδύσεις παγίου κεφαλαίου κατέγραψαν πτώση κατά -1,0% το 3ο 3μηνο.΄12 σε 3μηνιαία βάση, έναντι ικανοποιητικής αύξησης κατά 1,4% το 2ο 3μηνο.΄12. Σε ετήσια βάση ωστόσο οι επενδύσεις συνεχίζουν να αυξάνονται κατά 2,8%, από +5,0% το 2ο 3μηνο.΄12. Οι επενδύσεις σε κατοικίες επίσης αυξήθηκαν κατά 0,9% σε 3μηνιαία βάση το 3ο 3μηνο.΄12, από 1,5% το 2ο 3μηνο.΄12. Η εγχώρια ζήτηση εξακολουθεί να στηρίζεται ωστόσο, κυρίως από τις δημόσιες επενδύσεις, καθώς συνεχίζεται η αυξημένη κρατική δαπάνη για την ανοικοδόμηση πολλών περιοχών. Οι δημόσιες επενδύσεις αυξήθηκαν κατά 4,0% σε 3μηνιαία βάση το 3ο 3μηνο.΄12, από 2,6% το 2ο 3μηνο.΄12.

γ) Οι εξαγωγές μειώθηκαν κατά -5,0% σε 3μηνιαία βάση και -4,9% σε ετήσια βάση, λόγω και της ανατίμησης του γιέν, ενώ οι εισαγωγές μειώθηκαν μόλις κατά -0,3% σε 3μηνιαία βάση (+4,7% σε ετήσια βάση). Συνεπώς, ο εξωτερικός τομέας συνέβαλε αρνητικά στην αύξηση του ΑΕΠ κατά -0,7 π.μ.

Η Ε. Επιτροπή στις φθινοπωρινές προβλέψεις της εκτιμά ότι η αύξηση του ΑΕΠ το 2012 θα είναι στο 2,1%, λόγω της μεγάλης αύξησής του στο 1ο 3μηνο.΄12, ωστόσο το 2013 αναμένεται μικρή αύξηση του ΑΕΠ, μόλις κατά 0,8%. Η ανάπτυξη το 2013 θα στηριχθεί στην αύξηση της κατανάλωσης το 2ο 6μηνο.΄13, λόγω της προγραμματισμένης αύξησης του ΦΠΑ τον Απρ.΄14 και την βελτίωση των επενδύσεων εξαιρουμένων των κατοικιών, αφού αποκατασταθεί σταδιακά η εμπιστοσύνη των επενδυτών. Οι καθαρές εξαγωγές αναμένεται να συμβάλουν θετικά στο ΑΕΠ από το 2013, κατά 0,2 π.μ., και 0,5 π.μ. το 2014.

Όσον αφορά στα δημοσιονομικά, το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης εκτιμάται να περιορισθεί στο 7,9% του ΑΕΠ το 2013 και 7,7% του ΑΕΠ το 2014, από 8,3% του ΑΕΠ το 2012, ωστόσο βασικό πρόβλημα αποτελεί η ανάγκη περιορισμού του χρέους της ΓΚ που προβλέπεται να αυξηθεί στο 249,5% του ΑΕΠ το 2013 και 250,8% το 2014, από 240,6% το 2012.

ΝΑ Ευρώπη

Σερβία: ***Η ΤτΣερβίας προέβη στις 8.11.2012 σε αύξηση του βασικού της επιτοκίου (2w repo-rate) κατά 20 bps στο 10,95%, ως αντιστάθμισμα στην*** ανοδική πορείας του πληθωρισμού που διαμορφώθηκε στο 10,3% τον Σεπτ.'12 από 9,6% το Δεκ.'11. Σύμφωνα με την ΤτΣερβίας ο πληθωρισμός αυξάνεται, κυρίως λόγω των αυξήσεων των τιμών των τροφίμων ως απόρροια μιας κακής γεωργικής χρονιάς, καθώς και από την αύξηση του ΦΠΑ σε 20% από 18% και την αύξηση των ειδικών φόρων κατανάλωσης. Ωστόσο, η πορεία του πληθωρισμού εκτιμάται ότι θα είναι πτωτική τους επόμενους μήνες λόγω των αλλαγών στη μεθοδολογία μέτρησης για την κατηγορία φρούτα-λαχανικά, την επιβολή μέγιστου επιτρεπτού ποσοστού κέρδους σε βασικά είδη διατροφής και των υψηλών μετρήσεων του περασμένου έτους.

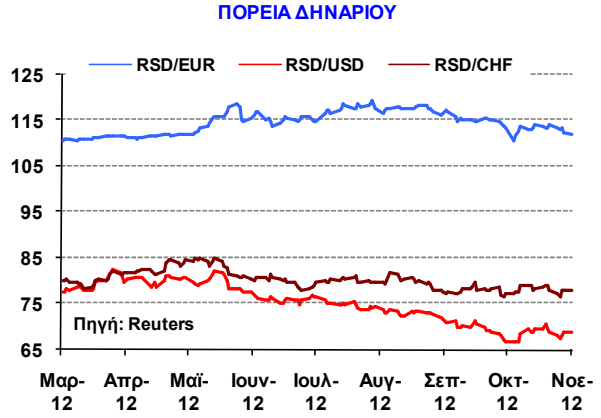

Σύμφωνα με την ΤτΣερβίας, η περιοριστική νομισματική πολιτική έχει ως στόχο να αντιμετωπίσει τις αυξημένες πληθωριστικές πιέσεις και να απομακρύνει τη διάχυση των επιπτώσεων της αύξησης των τιμών, κυρίως των τροφίμων, σε άλλα προϊόντα. Ταυτόχρονα, η χαμηλή καταναλωτική ζήτηση θα συνεχίσει να παράγει μια αντιπληθωριστική επίδραση στο προσεχές μέλλον. Η επόμενη συνεδρίαση της Νομισματικής Επιτροπής της ΤτΣερβίας έχει παραγραμματισθεί για τις 6 Δεκεμβρίου 2012.

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΣΕ ΑΡΙΘΜΟΥΣ
(ετήσιες εκατοστιαίες μεταβολές)

Ετήσια στοιχεία	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012E
ΑΕΠ (σε σταθερές τιμές αγοράς)	5,5	3,0	-0,2	-3,2	-3,5	-6,9	-5,9
Ιδιωτική Κατανάλωση	4,3	3,7	4,0	-1,3	-3,6	-7,1	-6,9
Δημόσια Κατανάλωση	2,3	7,6	-2,1	4,8	-7,2	-9,1	-7,5
Ακαθάριστες Επενδύσεις	20,4	5,4	-6,7	-15,2	-15,0	-20,7	-17,5
- Κατοικίες	31,4	-9,0	-28,2	-23,5	-18,0	-23,6	-22,0
- Εξοπλισμός	15,6	37,0	1,3	-24,0	-20,0	-22,1	-18,0
Μεταποίηση	2,0	2,2	-4,7	-11,2	-5,1	-9,5	-3,5
Ανεργία (%)	8,9	8,3	7,6	9,5	12,5	17,7	23,7
Συνολική Απασχόληση	1,9	1,2	1,1	-1,0	-2,8	-6,6	-6,5
Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (μέσα επίπεδα)	3,2	3,0	4,2	1,3	4,7	3,3	1,5
Κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος (1995=100)	2,2	5,0	8,7	6,6	-1,7	-3,0	-8,1
Πιστωτική Επέκταση (προς ιδιωτικό τομέα)	21,1	21,5	15,9	4,1	0,0	-3,1	-3,0
Έλλειμμα Γενικής Κυβέρνησης (% ΑΕΠ)	-5,7	-6,5	-9,8	-15,6	-10,7	-9,4	-6,5
Ισοζύγιο Τρεχ. Συναλλαγών με κεφαλαιακές μεταβιβάσεις (% ΑΕΠ)	-9,6	-12,4	-13,3	-10,3	-9,2	-8,8	-3,5

Πηγή: ΔΟΜ Alpha Bank, ΕΛΣΤΑΤ, European Comission, Spring 2012

Δείκτες Οικονομικής Συγκυρίας	2010	2011				2011	2012
	έτος	I	II	III	IV	έτος	*διαθέσιμη περίοδος*
Οικονομική Δραστηριότητα							
Όγκος Λιανικών Πωλήσεων (εκτός καυσίμων)	-6,9	-14,0	-11,7	-8,7	-8,7	-8,7	-11,0 (8μην)
Νέες εγγραφές ΙΧ Αυτοκινήτων	-37,2	-55,9	-42,2	-34,4	-29,8	-29,8	-43,7 (8μην)
Οικοδομική Δραστηριότητα	-23,7	-54,2	-44,6	-35,5	-36,0	-37,7	-23,0 (8μην)
Μεταποίηση	-5,1	-7,1	-9,6	-8,0	-9,5	-9,5	-6,0 (9μην)
Δείκτης Υπευθύνων Προμηθειών PMI στη μεταποίηση	43,8	43,7	45,6	43,9	41,1	43,6	42,2 (Σεπτ)
Δείκτης Οικονομικού Κλίματος	79,3	82,2	77,5	76,5	74,2	77,6	75,8 (9μην)
Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Μεταποίηση	75,8	79,2	77,6	78,3	72,5	76,9	75,7 (9μην)
Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτών	-63	-69	-71	-74	-83	-74	-74,8 (9μην)
Πιστωτική Επέκταση							
Ιδιωτικός Τομέας	0,0	-0,4	-1,2	-2,2	-3,1	-3,1	-4,5 (Σεπτ)
Επιχειρήσεις	1,1	1,1	0,2	-0,9	-2,0	-2,0	-4,9 (Σεπτ)
- Βιομηχανία	-2,0	-1,2	-2,2	0,5	0,1	0,1	-4,2 (Σεπτ)
- Κατασκευές	1,9	-0,4	-0,3	-2,1	-7,4	-7,4	-6,6 (Σεπτ)
- Τουρισμός	2,9	0,2	0,5	-0,8	-2,3	-2,3	-0,2 (Σεπτ)
Νοικοκυριά	-1,2	-1,9	-2,5	-3,1	-3,9	-3,9	-4,2 (Σεπτ)
- Καταναλωτική Πίστη	-4,2	-4,6	-5,8	-6,5	-6,4	-6,4	-5,3 (Σεπτ)
- Στεγαστικά Δάνεια	-0,3	-1,3	-1,7	-2,1	-2,9	-2,9	-3,7 (Σεπτ)
Τιμές							
Δείκτης Τιμών Καταναλωτή	4,7	4,7	3,5	2,4	2,8	3,3	1,6 (Οκτ)
Δομικός Πληθωρισμός	3,0	2,5	1,7	0,7	1,3	1,5	-0,3 (Οκτ)
Δείκτης Τιμών Διαμερισμάτων	-4,7	-5,4	-4,9	-4,3	-5,9	-5,1	-10,1 (2ο 3μην)
Επιτόκια							
Ταμιευτηρίου	0,38	0,39	0,40	0,40	0,41	0,40	0,41 (Σεπτ)
Δάνεια προς επιχειρήσεις	6,14	6,88	7,35	7,73	7,88	7,46	7,49 (Σεπτ)
Καταναλωτικών Δανείων (σύνολο με επιβαρύνσεις)	11,64	12,25	12,51	12,68	12,04	12,37	10,60 (Σεπτ)
Στεγαστικών Δανείων (σύνολο με επιβαρύνσεις)	3,84	4,48	4,77	4,94	4,66	4,71	3,27 (Σεπτ)
Απόδοση 10-ετούς Ομολόγου	8,95	11,92	14,76	18,23	28,95	18,69	20,8 (Σεπτ)
ΑΕΠ σε σταθερές τιμές	-3,5	-8,0	-7,3	-5,0	-7,5	-6,9	-6,3 (2ο 3μην)
Κατανάλωση Νοικοκυριών	-3,9	-8,6	-7,4	-5,2	-7,0	-7,1	-8,0 (2ο 3μην)
Επενδύσεις	-18,0	-24,2	-19,6	-16,4	-22,2	-20,7	-19,4 (2ο 3μην)
Εξαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	3,8	-2,4	0,8	4,5	-6,1	-0,3	-4,1 (2ο 3μην)
Εισαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	-4,8	-9,8	-4,5	-3,8	-14,2	-8,1	-12,3 (2ο 3μην)
Ισοζύγιο Πληρωμών σε δις €							
Εξαγωγές Αγαθών	17,1	4,3	9,5	15,1	20,2	20,2	14,2 (8μην)
Εισαγωγές Αγαθών	45,4	11,9	23,7	36,0	47,5	47,5	28,5 (8μην)
Εμπορικό Ισοζύγιο	-28,3	-7,6	-14,2	-21,0	-27,2	-27,2	-14,3 (8μην)
Ισοζύγιο Αδήλων Πόρων	6,3	0,6	1,2	7,1	8,8	8,8	11,3 (8μην)
Αναλογία Αδήλων Πόρων προς Εμπορικό Έλλειμμα	22,3	7,5	8,6	34,0	32,4	32,4	79,1 (8μην)
Ισοζύγιο Τρεχ/σών Συναλλαγών (κεφαλ. μεταβιβ.)	-22,0	-7,0	-13,0	-13,9	-18,4	-18,4	-3,0 (8μην)
Άμεσες Επενδύσεις (καθ. μεταβολή ροής)	0,7	-0,3	-0,7	-1,6	0,03	0,03	2,1 (8μην)
Επενδύσεις Χαρτοφυλακίου (καθ. μεταβολή ροής)	-20,9	-6,1	-9,7	-14,6	-17,3	-17,3	-76,0 (8μην)
Χρηματιστήριο							
Γενικός Δείκτης Τιμών ΧΑ	1.413,9	1.535,2	1.279,1	798,4	680,4	680,4	801,32 (Οκτ)
(% μεταβολή ΓΔ)	-35,6	-25,8	-10,8	-45,7	-51,9	-51,9	-1,09
Χρηματιστηριακή Αξία (% ΑΕΠ)	23,3	25,7	21,4	13,8	11,8	11,8	15,3

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος και ΕΛΣΤΑΤ.